

شورا

ایکنچی ییل

اورنبورغده اون بیس کونده برهققان ادبی
فنی و سیاسی مجموعه در

№ 10

عدد 10

1909

1909

مندرجه سی:

- سلطان محمد خامس.
ترکیمده تخت وارثلری.
سلطان محمد خامس. ولیعهد
یوسف عزالدین ولیعهدک
مسئلهسی سلطان عبدالحمید.
الوغ تاریخی واقعه.
صوکنی ترکیه انقلابی. سلطان
عبدالحمیدناک خلعی و سلطان
محمد خامسناک جلوسی.
وظائف امامت.
ملا نعمة الله حکیموف.
حفظ صحت قاعده لری.
نور احمد الاحمدی.
چواش لری.
ظریف البشیری.
تاشکند موزه خانهسی.
احمد جان بیکتروف.
ژ. ژ. رادلوف.
ترک تیللری علماسندن.
ایلی یالمق خدمت علمیهسی
مناسبتیه.
سیاحت خاطره لری.
(صوکی). ی. آقچورا اوغلی.
باشقردلر.
م. هادی.
تربیه و تعلیم.
مریبلر دقتینه. «ق. اگرچی».
مراسله و مخابره:
یدی سو ولایتندن.
تقریض:
احیای علوم ترجمهسی.
مکتب. امور حساب. آلتون
اتهج. الموافقات. شرح
دیوان طرفه بن العبد.
اجمال سیاسی.
متنوعه:
حکایه:
اوقوچی قز. ف. ک.
ترجمهسی.
لطائف.

اعلان

دين ميين اسلامنڭ ظهورندن، رسول اكرم افندمز
حضرتلر ينيڭ نسب شريفلرندن، وفات اولديغى كونيته قدر
اولان بيوك حادثه وماجرالردن باحث اولان بو رساله،
«وقت» مطبعه سينده باصلوب اوشبو كونلرده تمام اولاقدر.
الڭ معتبر اصللردن آلنوب ترتيب ايدايكي جهتله مكتب
شاگردلرى ايچون استفاده ايترگه لايق بر اثردر.
تمام اولديغى صوك حقى وصاتلاچق يرلرى اعلان اولنور.

محمد
صلى الله عليه وسلم

«شورا» اداره سندن اعلان

«شورا» مجموعه سينڭ اوتكان ۱۹۰۸ نچى سنه ده
چققان عددلرى تامى ايله اداره ده واردر. اداره دن
كيلوب آلوچيلر ايچون ۳ صوم ۵۰ تين، پوچته ايله
آلدروچيلر ايچون ۴ صوم.

اوشبو ۱۹۰۸ سنه ده چققان عددلرنڭ جيولوب
گوزل روشده تشلانغانلرى ده واردر. اداره دن
كيلوب آلوچيلر ايچون ۴ صوم، پوچته ايله آلدرو-
چيلر ايچون ۴ صوم ۵۰ تين.

ايروم بعض بر عددلرني صوراوچيلر ايچون
هر بر عددى ۲۰ تين، پوچته ايله آلدروچيلر ايچون
۲۴ تين. بر صومغه قدر پوچته مارقه سى ده مقبولدر.

حاضرگى ۱۹۰۹ نچى ييل ايچون ابونه دفتري
آچيقدر. ايسته گان كيمسه لرگه سنه باشندن حساب
ايدلوب ده يبارلور. سنه لگى ۴، آلتى آيلغى ۲ صوم
۲۰ تين. «وقت» ايله برلكده آلوچيلر ايچون سنه
لگى ۷، آلتى آيلغى ۳ صوم ۸۰ تين.

آدرس: г. Оренбургъ, ред. журн. „ШУРО“.

۱۵ مای ۱۹۰۹

۸ جمادی الاول ۱۳۲۷

شہزادہ اور الوغ حادثہ

سلطان محمد خامس

ترکیہ دہ تخت وارثلری . سلطان محمد خامس . ولیعهد یوسف عزالدین . ولیعهدک مسئلہ سی . سلطان عبدالحمید .

—

ترکیہ دولتی میلادی ایله ۱۲۹۹ تاریخندہ سلجوقیلر قییلندن مستقل بر دولت اولهرق میدانہ چیقدی . بونی تأسیس ایدن ترکلر «فرات» ییلغہ سیننی کچوب مشرق طرفندن کلدیلر و سلجوقیلرنک بربری ایله نزاعلاشوب مملکتلرینی تاراتوب طور دقلری وقت غه مصادفی اولوب آنلرنک دولتلرینه وارث اولدیلر . سلجوقیلرنک دولتلری طوغمه لیر ، قارنداشلر آراسینه تقسیم ایلمک سببندن ضایع اولدیغنی کورمش اوشبو یگی ترکلر ، کندی دولتلرینی یالکیز برگنه ذات غه حصر ایدوب وفات اولان پادشاهنک اوغللری آراسنده تقسیم ایلمک اصولینی قطعی صورتده بتردیلر . حتی که اوشبو مقصده مبالغه طرفینه کیتوب پادشاهلق طوغروسنده نزاع چیقارمق احتمالی اولان شہزادہ لری ده اولدر اولدیلر .

۱۳۸۹ میلادی ده ترکیہ تختینہ چیقمش اولان برنجی بایزید بن سلطان مراد ، اوزینک جسارت ، شجاعت و ذکاوت ایله معروف اولان طوغمه سیننی اولدرتدی ، بوندن صوگ بو حال ترکیہ سلطانلری آراسنده قاعده حکمینہ کردی . تخت که چیقمش سلطاننک برنجی اشی اوزینک طوغمه لرینی اولدرتمک اولور اییدی .

سلطان محمد الفاتح ، ترکیہ تختینہ چیقدیغی ایله برنجی اشی سوت ایمه طورغان احمد اسمندہ نارسینک طوغمه سیننی اولدرتمک اولمشدر .

سلطان سلیم بن بایزید ، تخت که چیقدیغی وقت قورقود اسمندہ بر طوغمه سیننی و طوغمه سی اوغللرندن بش شہزادہ نی اولدرتدی .

سلطان مراد ، سلطان اولدیغی ساعت ایله اوزینک طوغمه لریدن بیش عددنی قتل ایتدردی .

اوجونچی محمد ، سلطان اولدیغی ایله اون طوقز عدد شہزادہ نی قوی اورنک صوبدروب آتاسینک جنازه سی ایله برلکده یکرمی عدد میت کومدیلر .

ایدن عثمان خاندن اعتبارا ۲۳ نچی بوون
و ۳۵ نچی سلطاندر .

محمدرشاد، سلطان عبدالحمیددن ایکی یاش
کچوک اولوب ۱۸۴۴ نچی ییاده دنیاغه کلمش
ایدی. بو کونده یاشی ۶۵ ده در . عادت موجبچه
اوتوز ییلدن آرتق بر وقتنی محبوس اوله رق
«زنچیرلی قله» سراینده کچردی .

استبداد وقتنده اوشبو سراینک اطراف
صاقچیلر وشمچیلر ایله شول درجه ده چلغانمش
ایدی که یانندن اوتوب باروچیلر توقتاب طوررغه
یا که بورلوب قارارغه وبونک حقنده برر سوز
سویلرگه امکان یوق ایدی. خصوصی طبییی ایله
تگوچیسندن باشقه لر ممکن قدر محمدرشاد یانینه
یبارلماز ایدی. قاراولچیلر قوللرینه بونده کررگه
رخصت اولان کیمسه لرنگ اسملری یازلوب
ویرلش و شوندن باشقه لر قطعی صورتده منع
ایدلمش لر ایدی. حتی پک کوب طوغمه لرینی
و محرم قارنداشلرینی ده کوره آلمادیغی حالده
عمر سورمشدر .

محمدرشاد بعض وقتلرده ارباده اوراملرده
هم یورر ایدی. فقط یوریه چک یوللری قاراولچیلر
ایله طولوغ اولور و آرباسی یانندن ده بر فرقه
آتلی عسکر یورر ایدی. اوشبو آتلی عسکرلر
اورام قاراولچیلری، ظاهرده محمدرشادنی صاقلامق
وا احترام ایتمک بهانه سی ایله اولوب حقیقت حالده
ایسه محمدرشاد سببندن بر ضرر اولمقدن
صاقلامق ایچون اولور ایدی. یوقسه اوتوز
ییل حبسخانه ده طورمقده اولان کیمسه ده کیمنگ
آچیغی اولسون و کیملر آکاسو فصد ایلاسون؟
سلطان محمد، صاق کوللی، گوزل
صحبتی، درست سوزلی، شجاعت ادبیه گه مالک
مستقل فکرلی عقیق لکن یواش بر آدم ایدیکی
مرویدر . یاشلگندن بیرو بالان سوبلادیکی

۱۶۰۳ ده برنچی احمد، سلطان اولدیغنده
اوزینک مصطفی اسمنده اولان طوغمه سینی
عادت موجبچه اولدررگه تیوش اولدیغی حالده،
یالکز سرایده محبوس صورتنده طونمق ایله
قناعت ایتمشدر . ایشته اوشبو کوندن اعتبارا
شهزاده لرنی اولدرمک قاعده سی بتوب بونک
اورنینه سرایلرده حبس ایدوب طونمق اصولی
اجرا ایدلنه باشلامشدر .

ترکیه ده سلطانلق، بو کونگی آوروپاده
اولدیغی قبیلندن آتادن بیوک اوغل اوزرینه
قالوب کلور ایدی. بو عادتنی ایسه ایلک
بوزوچی اوشبو برنچی احمد اولوب، اوزینک
لایق اوغللری اولدیغی حالده تختنی برادری
مصطفی غه وصیت ایددی و اوشبو کوندن اعتبارا
سلطانلق بیوک طوغمه لرغه میراث قالمق اصولی
یورتلورگه باشلانیدی. ترکیه ده تخت ۱۲۹۹ نچی
تاریخ میلادیدن ۱۶۰۳ گه قدر آتادن اوغلغه
قالمش و آندن صوگ اوشبو کونمزگه قدر بیوک
طوغمه لرغه قالوب کلمکده در . وایکنچی عبارتله
۱۴ بوون آتادن اوغلغه قالوب کلمش و سکر
بوون ده طوغمه دن طوغمه غه قالمش .

آتادن اوغلغه قالدیغی وقت سلطانلرنک
حکومت سورمش عمرلری اورتا حساب ایله
۲۳ یل اولدیغی حالده طوغمه لرغه قالمق اصولی
قبول ایدلیدیکی صوگ یالکز ۱۶ غنه ییل اولمشدر .
بونک سببی ایسه اولگی صورتده سلطانلر یاش
وقتلرنده تخت که چیقوب ده صوگ صورتده قارتلق
کونلرنده تخت که چیقولری اولور .

سلطان عبدالحمید عزل ایدلیدیکی صوگ
۱۴ نچی آپریلده بشنچی محمد اسمی ایله ترکیه
تختنه چیقمش محمدرشاد، سلطان عبدالحمیدنگ
اوغلی و عزل ایدلمش سلطان عبدالحمیدنگ بر
طوغمه برادریدر . عثمانلی مملکتنی تأسیس

ایشد لمامش و خاطر نده اولان فکرینی ده هیچ کیمدن قورقوب یا شرمامش، حتی که مابین آدملری حضورنده ترکیا سیاستنی انتقاد ایار اولمشدر.

کندیسی زیراک و علم گه محبتلی، ترکی و عربی هم فارسی کبی شرق ادبیاتنه آشنا اولوب محبوسلگی وقتنده علوم جدیده و فنون تحصیل ایتدیکی مرویدر.

فارسی لساننده شعرلر انشاد ایدرگه، عربی و فرانسزچه مکمل روشده سویلرگه مقتدر اولوب ایرته طور دیغی ایله فرانسز و انگلیزچه غزتلر مطالعه ایتمکده در.

حریت سیاسی طرفدارلرندن اولدیغی حاله اوک و وصول فکرلر نی یار اتمامقده، دیندار و صافی قلبلی بر ذاتدر.

آتاسینی سومکده و آکا اطاعت ایتمکده حتی افراط در جهده اولوب، آتاسی وفات اولدیغنه فرارسز قایغرمش و بتون دنیادن بیزوب مایوس اولمش حتی که نهچه دفعه لر دکنیزگه توشوب اوز اوزینی تلف ایدرگه نیت ایلمشدر.

قار اولچیلری نه قدر کوب، خفیه لر نه قدر ماهر اولسه ده هر توری غزته لر و ژورناللر حتی که اگ فاتیغ صورتده ممنوع اولانلرینه قدر بر حیل ایله حضورینه کرر، اوشبو سببدن ده محمد رشاد بتون دنیا ناک احوالینی بیلوب، سیاست ایله آشنا اولوب طورر اولمشدر.

ترکیه ده مشروطیت اعلان ایدلدیکی وقت محمد رشاد زیاده شادلانمش و شول کوندن اعتبارا حبسندن آزاد اولوب ملت ایله قاتوشه باشلامش و ترکیه ملتی طرفندن ده ولیعهد اعلان ایدلمشدر.

سلطان محمد ناک اوغللری: (۱) ضیا الدین افندی. ۱۸۷۸ تاریخنه دنیاغه کلمشدر. (۲) نجم الدین افندی. ۱۸۸۱ نچی ییل طوغمشدر. بونلردن باشقه دخی بر

اوغلی و بر فزی اولدیغی روایت ایدلنور. ترکیه ناک بو کونگی عرف و عادتلرینه کوره وارث تخت یوسف عزالدین اولورغه تیوشلی. یوسف عزالدین، سلطان عبدالعزیز ناک الوغ اوغلی اولوب بو کونده یاشی ۵۲ ده در. سلطان عبدالعزیز کندیسی سلامت وقتنده ترکیه سلطانلغنی طوغمه لرغه دگل بلکه اوغللرغه فالدرمق اصولینی میدانه چیقاروب اوشبو اوغلینی ولیعهد ایتمک طوغروسنه اجتهاد ایتمشیدی. ۱۸۶۷ نچی ییلده آور و پاغه سیاحت ایتدیکی وقت سلطان عبدالعزیز، شول وقتده ولیعهد اولان سلطان مراد ایله اوشبو یوسف عزالدین نی برابر آلمشیدی. بوندن مقصدی ایسه آور و پا حکمدارلرینه و سیاسی مشهور ذاتلرغه یوسف عزالدین نی کوستروب، تانیشدر و ب سلطان اولورغه لیاقتنی افرار ایتدیرمک ایتدی. مصرلی اسماعیل پاشا خدیولک وارثنی طوغمه لرغه دگل بلکه اوغللرغه فالدرمق طوغروسنده رجا ایتدیکنده سلطان عبدالعزیز ممنونیت ایله رضا اولوب فرمان چیقارمشیدی. بوندن ده مقصودی ترکیه عادتلرینی اوزگرتور ایچون یول حاضرلک و مثال بولندرمق ایدی. اوشبو مقصدینی اجرا ایتمک قصدینه مبنی صدر اعظم لرینی آلماشدر و ب طوررغه مجبور اولدی. حتی بیش ییل ایچنده سکز صدر اعظم اولدیغی معلومدر. یوسف عزالدین نی بیوک مرتبه لرگه بندردی، وزیرلر مجلسینه کررگه رخصت ایتدی. مابین اهللاری و باشقه مداهنلر یوسف عزالدین نی مدح ایتمکنی سلطان عبدالعزیز التفاتنه مظهر اولور ایچون وسیله ایتیشلر و اوشبو سببدن حتی مبالغه و افراطلر قیلورلر ایدی. شول کونلرده روسیه ایلچیسسی اولان غراف اغناتیف طرفندن، ا کرده حاجت اولسه استانبوله بکرمی بیگ آتلی قزاق کتوررگه وعده آلدیغی

ایشد لمامش و خاطر نده اولان فکرینی ده هیچ کیمدن قورقوب یا شرمامش، حتی که مابین آدملری حضورنده ترکیا سیاستنی انتقاد ایار اولمشدر.

کندیسی زیراک و علم گه محبتلی، ترکی و عربی هم فارسی کبی شرق ادبیاتنه آشنا اولوب محبوسلگی وقتنده علوم جدیده و فنون تحصیل ایتدیکی مرویدر.

فارسی لساننده شعرلر انشاد ایدرگه، عربی و فرانسزچه مکمل روشده سویلرگه مقتدر اولوب ایرته طور دیغی ایله فرانسز و انگلیزچه غزتلر مطالعه ایتمکده در.

حریت سیاسی طرفدارلرندن اولدیغی حاله اوک و وصول فکرلر نی یار اتمامقده، دیندار و صافی قلبلی بر ذاتدر.

آتاسینی سومکده و آکا اطاعت ایتمکده حتی افراط در جهده اولوب، آتاسی وفات اولدیغنه فرارسز قایغرمش و بتون دنیادن بیزوب مایوس اولمش حتی که نهچه دفعه لر دکنیزگه توشوب اوز اوزینی تلف ایدرگه نیت ایلمشدر.

قار اولچیلری نه قدر کوب، خفیه لر نه قدر ماهر اولسه ده هر توری غزته لر و ژورناللر حتی که اگ فاتیغ صورتده ممنوع اولانلرینه قدر بر حیل ایله حضورینه کرر، اوشبو سببدن ده محمد رشاد بتون دنیا ناک احوالینی بیلوب، سیاست ایله آشنا اولوب طورر اولمشدر.

ترکیه ده مشروطیت اعلان ایدلدیکی وقت محمد رشاد زیاده شادلانمش و شول کوندن اعتبارا حبسندن آزاد اولوب ملت ایله قاتوشه باشلامش و ترکیه ملتی طرفندن ده ولیعهد اعلان ایدلمشدر.

سلطان محمد ناک اوغللری: (۱) ضیا الدین افندی. ۱۸۷۸ تاریخنه دنیاغه کلمشدر. (۲) نجم الدین افندی. ۱۸۸۱ نچی ییل طوغمشدر. بونلردن باشقه دخی بر

**

اولگی سلطان عبدالحمید، سلطان عبدالحمید ننگ «چاندیر» اسمندہ اولان بر چرکس جاریہ سندن ۱۸۴۲ تاریخندہ دنیایہ کامشیدی. مذکورہ جاریہ ورم خستہ لگی ایله وفات ایتدیکنده ۸ یاشنک اولان بوشہزادہ سرای خاتونلرندن «پرستو» اسمندہ بر خاتون تربیہ سینہ ویرلدی. کوبدن دگل وفات ایدن والدہ سلطان اوشبو خاتوندر. ترکیا سلطانلری، شہزادہ لرینہ جدی تربیہ و علم ویرمادیکلرندن اوستون عبدالحمید اوزینک خواجه لرندن دخی زیاده بوزوق تربیہ آلدیغی سببلی توشلردن، تن سیکر ولردن حکم چیقارمق، فالچیلرغہ اشانمق کبی خرافات ایله مبتلا اولمشدر. سلطان عبدالحمید تخت کہ چیقدیغی وقت ترکیا دولتی، اعتبارلی و الوغ دولترنک بری حساب ایدلنور، اھالیسی ۳۰ میلیون مقدارنک سانالور ایدی. صوگرہ دن ۶ میلیوندن عبارت اولان بلغاریہ، بوسنہ و ہرسک، قارا تاغ و تسالیا، رومانیا و صربیہ؛ ۱۲ میلیوندن عبارت اولان تونس و مصر، قبریس و قارص، باتوم واردھان ترکیہ دن چیقدیلر.

اوشبو تاسفلی حالنک سببلی یالکز عبدالحمید دگل ایسہدہ آنک بیوک دخلی اولدیغی انکار اولنماز. روسیہ محاربہ سندن مختار پاشا غالب اولدیغندہ شانلی صورتہ، مصالحہ یولی آچلدیغی وقت، بر شیخنک کرامت کوسترمک قصدیلہ: «آز کونلر صوگ روسیہ ایمپراطوری اسیر آلنہ چق!» دیہ ویرمش خبرینہ اشانوب فرصت کچردیکی و بونک سببندن دہ روس عسکری استانبول فایقہ سی یانینہ واروب توقنادیغی عبدالحمید خان ترجمہ سینییاز وچیلر طرفندن روایت ایدلنور.

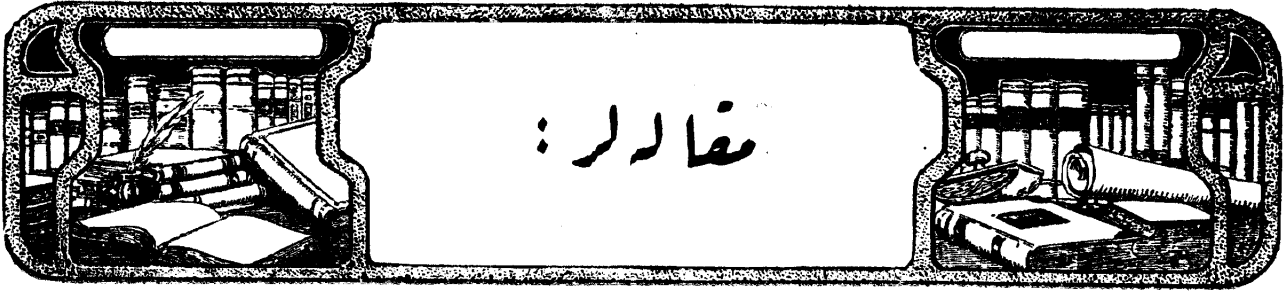
و یوسف عزالدین فی وارث اعلان ایدرگہ قرار ویردیکی شایع اولدیغی سببلی یاش ترکلر، عبدالعزیزنی تختدن توشر مشلردر. اوشبو واقعہ تاثیرسی سببندن تورکلر، یوسف عزالدین طوغروسندہ بر قدر صغوق معاملہ دہ اولنورلر.

ترکیہ سیاسیونی و حقوق شناسلری وارث تخت، آتادن اوغل غہ قالمق اصولندہ دہ، طوغمہ غہ قالمق اصولندہ دہ کوب محذورلر کورمکدہ لردر. اوشبو سببندن نچہ عصرلردن بیر و بو طوغرودہ اتفاق افکار حاصل اولمامشدر.

آوروپا و آمریقادولتلی قیلندن ترکیہ دہ قانون اساسی تمام یرلشوب بتسہ، خلق دہ عموما اوقو اشلرینہ، کسب و هنر یوللرینہ کرشسہ لر، مذکور ایکی اصولنک ہر ایکسی دہ مناسب اولہ چغندہ و مخالفت بتہ چگندہ شبہہ یوق. شونک ایچون وارث تختک حقندہ اولان نزاع، حقیقت حالدہ دہ ترکیہ نظاملرینک محکم اولمقینہ، مبعوثان مجلسینک دوامی تأمین ایدلمکینہ راجعدر. مثلا بو کونگی آنکلیہ دہ وارث تختک طوغمہ لرغہ قالمقی ایله اوغللرغہ قالمقی آراسندہ بر فرق دہ یوقدر.

ترکلرنک مشہور آدملرندن بعضیلری ہر ایکی اصولدہ کورلہ چک ضررلردن امین اولمق ایچون «وارث تخت ملت مجلسی طرفندن انتخاب ایدلنسون.» دیہ لایحہ کوسترمکدہ لر. بو تقدیر چہ ولیعهد اولورغہ حقلری اولان شہزادہ لر ایچندن بری - یاش زور لغینہ و کچوک لگینہ ہم دہ اوغل و طوغمہ اولمغینہ باقلمقسزین - انتخاب ایدلنہ چک وگا کورہ دہ رسما اعلان ایدلنہ چکدر. فقط بوگا ہنوز قرار ویرلمامشدر.

مقاله:

الوغ تاریخی واقعه

پاشا قوماندەسندە اولان عسکرناڭ خدمتی تمام اولدی: استانبول آلندی ویلدیز سرای مجبوری صورتده بلا شرط تسلیم اولندی و بو خبر «ایاستفانوس» ده اولان «ملی مجلس» که تبلیغ ایدلدی. مجلس ایسه شول کون استانبوله کامشدر.

۱۴ نچی آپریل سەشنبە کون سعید پاشا ریاستندە اولان ملی مجلسده شیخ الاسلام طرفندن فتوی ویرلمک شرطی ایله سلطان عبدالحمیدنی عزل ایدرگه قرار ویرلدی و فتوی استحصال ایدلمک ایچون اعیان مجلسی اعضالردن احمد مختار پاشا ایله مناسترلی اسماعیل حقی افندی و مبعوثان مجلسی اعضالردن مصطفی عاصم افندی ایله رئیس وکیلی طلعت بک باب مشیخته کوندرلد. یار. شیخ الاسلام ایله امین الفتوی مذکور ذاتلر ایله برابر مبعوثان مجلسی دائرەسینه کلوب اوشبو مسئله حقتە مذاکره ایتدیلر و فتوی صورتنی ترتیب ایلدیلر. سوکره مجلس طرفندن اوشبو فتوی صورتی ولیعهد اولان رشاد افندی اوزرینه عرض ایدلمک مناسب کورلدی و بونڭ ایچون ده مبعوثان اعضاسندن حبیب افندی «بشکطاش» ده مخصوص سراینده اولان رشاد طرفینه کوندرلدی. حبیب افندی، ملت کندیلرینی تخت که چیقارمق عزمنده اولدیغنی و بر آز صوڭ بر هیئت کلوب کندیلرینی آلچقلرینی فقط اعتدال اوزرنده حرکت لازم ایدیکنی اخطار و عرض ایلدی. و بوڭا جواب اوله رق رشاد: «اوتوز اوچ سنه در

استانبوله خواجهلر، شاگردلر، اطاعتسز عسکرلر طرفندن ظاهرده: «شریعت ایسترز» اسمی ایله و حقیقت حالده ده «ویلدیز سرای» دن ساچلمش آلتون و کموشار تأثیری اوله رق وجوده کلمش ۳۱ مارت اختلالی سببندن حریت و مشروطیت طرفدارلری گیزلسورگه و ناسفار ایدوب فان آغلارغه مجبور اولدیلر. بونچه مشقتلر، فداکارلر ایله تحصیل ایتمش اولدقلری حریت مشروعەلرینی هیچ بر فوتناڭ طاغیدرغه کوچی یتیمه چکنی اعتقاد ایلمش ترک قومی، مبعوثان مجلسینڭ عسکر طرفندن محاصره و مبعوثلرگه تجاوز ایدلدیکنی کوردیکارنده دوچار حیرت و دهشت اولدیلر.

حریت حامیسی اولان «سلانیک» عسکر لریزڭ استانبول یانینه کلوب یتدیکلردن خبر آلدقلری ایله ترک ملتی و مبعوثان ایله مجلس اعیان اعضالری کنیش بر صولاش آلوب یواش یواش مبادلە افکار ایدرگه کرشدیلر. «ایاستفانوس» ده مجلس اعیان ایله مجلس مبعوثان «ملی مجلس» اسمی ایله سعید پاشا ریاستنده ییغولوب اوزون مذاکره لرده اولندیلر. بو وقتلر محمود شوکت پاشا قومانداسنده اولان حریت عسکرلری استانبولی ویلدیز سراینی ضبط ایتمکله مشغول اولنور اییدی.

۱۲ نچی آپریل یکشنبه کون محمود شوکت

ایتمک قصدینہ مبنی بو کون برنجی مرتبه اولہرق کورشمک (مصافحہ) اصولی ایله اجرا ایبدلی.

سلطان محمد خامس، بیعت تمام اولدیغی ایله حربیه نظارتندن چیقوب کندی؛ یاننده غازی احمد مختار پاشا اوطورمش ایدی.

سرای همایونه ایرشدیکلرینده آربادن توشوب «بغداد» قصرینه تشریف ایبدیلر و آبدست آلوب ایکندی نمازینی اوقودقلری صوڭ خرقه سعادت و باشقه مبارک امانتلرینی زیارت ایبدیلر. بوندن صوڭ «بشکطاش» سراینه فایتوب کندیلر.

محمد رشادکه بیعت ویرلدیکی وقت طریزون مبعوثی اولان خطیب زاده امین افندی ارتجالا: «فاتبعونی اهدکم سبیل الرشاد» ديه تاریخ سویلامشدر.

شیخ الاسلام طرفندن ویرلمش فتوی صورتی ایله مجلس ملی طرفندن ویرلمش قرار صورتلری عینا بو یرده قید اولندهر:

اعتدالی محافظه ایتم، مادام که ملت بنی آرزو ایلر، بنده مع التشکر بو خدمتی قبول ایدرم!» دیمشدر.

شیخ الاسلام طرفندن ویرلمش فتوی ملی مجلسده اوقولدیغی وقت بتون اعضالر احترام یوزندن آیاق اوزرنده طورمشلر واتفاق اوزرندهده سلطان عبدالحمیدنی خلع ایدرگه قرار ویرمشلردر.

فتوی و مجلس فرارینی عبدالحمیدکه تبلیغ ایدرگه آدملر ارسال ایدوب رشاد افندینده حربیه نظارتنه آلوب کلور ایچون اعیان و مبعوثان مجاسندن بیشار ذات کوندرلمش و بتون مجلس اعضاسی هم حربیه نظارتنه یوللانمشلردر.

رشاد، حربیه نظارتنه کلوب «محمد خامس» اسمی ایله سلطنت تختنه جالس اولدی و اعیان ایله مبعوثان مجلسی بیعت ایتمدی. ترکلرده بیعت بو کون گه قدر ال وایتاک اوبمک ایله اجرا ایبدلیکی حالده اسلام و سلفی عادتینی ایا

طرف مشیخت جلیلهدن ویریلان فتوای شریفهناڭ صورتیدر:

امام المسلمین اولان زید بعض مسائل مهمه شرعیه یی کتب شرعیه دن طی و اخراج و کتب مذکورہ یی منع و خرق و اخراق و بیت المالدہ تبذیر و اسراف ایله مسوغ شرعی خلافنده تصرف و بلا سبب شرعی قتل و حبس و تغریب رعیه و سائر کونا مظالمی اعتیاد ایتمکدن صڭره صلاحه رجوع ایتمک اوزره عهد و قسم ایتمش ایکن یهیننده حانث اولہرق احوال و امور مسلمینی بالکلیه مختل قلهچق فتنه عظیمه احداثنده اصرار و مقاتله ایقاع ایتمکله منع مسلمین زید مزبورک تغلبنی ازاله ایتمکله بلاد اسلامیهناڭ جوانب کثیره سندن مزبورک مخلوع طانیدقلرینه دائر اخبار متوالیه ورود ایدوب مزبورک بقاسنده ضرر محقق وزوالنده صلاح ملحوظ اولمغین زید مزبوره امامت و سلطنتدن فراغت تکلیفی ایتمک و یا خلع ایلمک صورتلرندن هانکیسی ارباب حل و عقد و اولیای امور طرفندن ارجح کوریلیرسه اجراسی واجب اولورمی؟

الجواب: اولور.

کتبه الفقیر

السید محمد ضیاء الدین

عفی عنه

مجلس عمومیء ملی قرار نامہ سیدر:

بیٹا اوچ یوز یکرمی یدی سنہسی ربیع اخیرینک یدنچی و بیٹا اوچ یوز یکرمی بش سنہسی نیساننک. اون دردنچی صالی کونی ساعت آلتی بچقده اعیان و مبعوثانندن مرکباً مجلس عمومیء ملی حالندہ اجتماع ایدن ہیئتده اوقونان وزیر شیخ الاسلام محمد ضیاءالدین افندی امضاسیلہ مہضی بولنان فتوای شرعیده مندرج شقینندن خلع جہتی رجحان مدلل ایلہ بالاتفاق ترجیح وقبول اولنہرق سلطان عبدالحمید ثانی خلافت اسلامیہ و سلطنت عثمانیہ دن اسقاط و ولی عهد مشروع محمد رشاد افندی حضرتلری سلطان محمد خان خامس عنوانیلہ مقام خلافت و سلطنتہ اصعاد واجلاس ایدلمشدر.

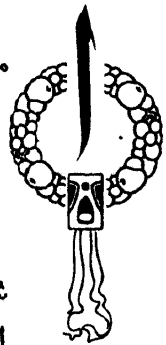
وظائف امامت

افترا ایدنلرمزده یوق دگلدر . خطبہلرگہ ترکیچہ وعظلر قوشونی درست کورمگانارمزده اوشبو صدقہ مسئلہ سینہ کادیکلری وقت ترکیچہ اولہرق محلہ اهلینہ تکرار آ گاهلندر مکده لردر . حتی خلقلرنی قورقوتوب اوزلری وعائلہلری آچ اولان مسکینلردن ده فطرہ بیغوچیلرمز وار ؛ بونی ایسه انکار ایدرگہ مجال یوق . واجب صدقہنک مصرفی اولماز درجدهه بایلقلری اولان اماملرمز آراسندهه همیشه واجب صدقہلرنی آلوب طور وچیلرمز یوق دگل .

« رسول الله وصحابہلر خطبہلرنی عربچہ اوقوغانلر ؛ شونک ایچون ترکیچہ خطبہ اوقورغہ یارامی » دیگان ملالرمزده صدقہ مسئلہ سینہ کادیکلری وقت قوللردن کلسہ کلماسہ ممکن قدر ترکیچہ سویلرگہ وتوشوندررگہ طریشہلر . دیمک خلق ایچون کرکلی شیلر عربچہ اولورغہ اما خصوص اماملرغہ مادی فائده ویرہ چک شیلر ترکیچہ اولورغہ تیوشلی . اماملر ایچون وظیفہ آلمق حرام ایمشده بوشیلر حلال ایمش!

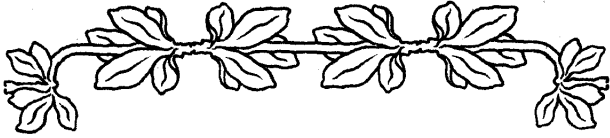
بز اماملر : « بزیم تریبہمز عوام اوستننک! »

ماملرہ وظیفہ ویرلسون « سوزی اوز آرامزده کوب مرتبہلر سویلانیدیکی سوکندہ غزتہلرگہده آریازلمادی . لکن وظیفہ آلمق شرعا جائز اولوب اولمادیغنی حل ایتمک ایچون ائک ایلک بز اماملر بو کونکی معیشتمزنی گوزل فکر ایدرگہ کرک . کوب کیمسهار : « اماملرنک وظیفہ آلمقلری حرامدر » دییورلر . بو کون آلمقده اولغان شیلری آناسوتی فییلندن حلالیمدر ؟

معلوماترکہ اماملر (ملالر) نک بوکونکی ترککلری محلہ اہلی طرفندن ویرلمک اولان عشر وزکات ، فطر و فدیہ ، قربان تیرسی و گور صدقہسی ، قرآن ختم ایتمک و میت طعاملری کبی شیلردر . بز ملالر عشر و زکات ، فطر و قربانلرنی اذا ایتمک ایلہ بیوردیغمزده مطلقا دگل بلکہ محلہ اماملرینہ غنہ ویررگہ آکلانمقده حتی کہ آپ آچیق اولہرق : « اول صدقہلر بزم حقمزدر ، غیر ییرلرگہ صرف ایتسه گز بزرضا اولمازمز ، صدقہلرگزده مقبول اولماز! » دیہ

خزینہ سندن وظیفہ تعیین ایتدرمک اولسه کرک، فقط بواش ممکن اولهچق دگلدر. مجال فرض اولهرق وظیفہ اصولی میدانہ چیقسه کنه شول مجله خلقینک جان باشینه یا که یرلرینک دیساتنه حسابنه سالنه چقدر.

حفظ صحت قاعدهلری.

II.

هوا.

اوستنک یاشادقمز یرنک اطرافنی ایلاندر وب آلعان ماده گه «هوا» دینلور. هوانک مرکب اولدیغی جزلرندن الک مهمی وانساننک دنیاده یاشاماسنه لازم اولغانی «مولد الحموضه» در. ایچمز-ده گی قان، هوادن مذکور مولد الحموضه نی آلوب قارشوسنه حامض فحم ویرر. مذکور حادثه گه «تنفس» دینلور. هوا انساننک حیاتی ایچون الک لازم شیلردن اولدیغندن حفظ صحتجه تدقیق قیللق بیک مهمدر. هوا انسان ایچون صو ایله غداغه قاراغانده ده مهرا کدر. چونکه یا کما دنیاغه کیلگان بر بالاسوت و آشودن فائده لنمدیگی حالده هوادن فائده لنور.

هوانک ترکیبی - بوزولمغان صاف هواده «۲۱» مولد الحموضه، «۷۹» آزوت بولنور. هوانک انسان ایچون فائده لی اولان قسمی «مولد الحموضه» در. آزوت ایسه تنفس گه یاراماز؛ خدمتی ده هواده غنی مواد الحموضه نک شدتنی یکلایتو و مولد الحموضه نک بدن گه شدتلی صورتده تأثیر ایتوینه مانع اوله قدر.

انسان هوای تنفس ایتکان وقتک هوا اوپکه گه

دیمکده مز. بوسوز موافق شریعتمیدر؟ پریغفور حکمی ایله احتمال که ملالرنک تریبه سی عوام اوستنده در؛ بزم سؤالمز شریعت که نظرادر. ملالر ایله عوام آراسنده شرعی بر اجاره عقدی یورمادیکی صوگ بونلرنک معیشتلرینی تأمین ایتمک نه یوزدن مجله اوستنده اولور؟ شرعا حق اولمادیغی برشینى ملكیه محکمه سی التزام ایتدیکی واداسی ایله حکم ایلدیکی صورتده محکومله ایچون بونی آلمق شریعت نظرندده جائز اولماسه کرک. ایمدی دعواله ب آلمق یاخود دعواله ب طورمق و شریعت گه افترالر ایتمک نه یرده فالدی؟ خلاصه: بز اماملرده، کندی معیشتلرینی تأمین ایتمکنی مجله اوستنه سالورغه صلاحیت اولمادیغی معلوم اولسه کرک. بزم انتخابمز اجاره واستیجار اصوللرینه موافق دگلدر. زیرا بونلرنک فقه کتابلرنک بیان ایدلمش شرطلری و قاعده لری وار. بوشرط و قاعده لری ملالر انتخاب ایدلمکده اولان پریغفورلرده رعایت ایدلماز.

امام اولورلق علمى اولمغانلردن بیک کوب کیمسه لر اوشبو کبی مجله صدقه سی ایله کیچونوی برتورلی کسب اعتبار ایدوب ملا اولورغه اجتهاد ایتلر. بعضیلرینک قرائتلری شول قدر یا کشلش اولورکه اویوب نماز اوقومق ممکن کورلماز.

اگرده صدقه لری قرآن شریف امرینه موافق تیوشلی یرلرینه ویرلمک و مجله ملالرینه وظیفه تعیین ایدلمک قاعده طوتلسه ایدی، محض صدقه ایچون ملا اولوچی کالانعام اولان عوام امام ایدلمای، بلکه اهلی اولانلرغنه قویلنور و بو طوغورده کوب دقت ایدلنور ایدی. ملا نعمت الله حکیموف «زلتاوست».

«شورا»: مقاله صاحبینک مقصودی دولت

طور وذن صافلانورغه وياز موسمنده ترهزه لرنی
آچوب هوایی هر وقت یا گارتوب طوررغه اجتهاد
ایدرگه تیوش . لکن ترهزه هم ایشکارنی بردن
آچوب « اونهلی جیل » فیلودن صافلانوق حفظ
صحتچه مهمدر .

هوانک بعض غازلر ایله بوزولمهسی

تفسخ - چریمک . حیوانات اوله کسه لری
طوپراق اوستنده تیزلک ایله چراییر و چرمه سندن
انسانغه غایت ضررلی غازلر حاصل اولور . اول
غازلر طبیعی انسانغه مضر اولغان میقر و بلر ایله
طولو بولادر . شونک ایچون حفظ صحت نقطه
نظرندن توصیه اولنغان کسالم تدبیر ، - اوله کسه لر
نی همه سنی اوت ایله یاندرمقدر .

هوای زفیرینک حامض فحم و باشقه بر فاج
ماده لردن عبارت اولدیغی یوفاروده سویلانمش
ایدی . مذکور حامض فحم هوانک مرکباتندن
اولغان آزوت شیکلی تأثیرسز اولماينچه حقیقه
بر آغودر .

آزوت و مولد الماء ایله طولو بر صاوتقه
بر تچقان بیارلسه ۲۰ مینوت طوردیغی حاله
حامض فحم ایله طولو بر صاوتقه بیارلسه فقط
۲ مینوت چداغانلغی کوریلور . شونک ایچون
فیو کبی تیران وتار اورنلرغه نوشو لازم اولدق
هوایی نوشه چک انسانغه کافی اولوب اولدیغنی
بیلیمک ایچون بر شم یاندروب قیوغه توشروب
فارارغه تیوش . شم سونسه توشماسکه وا گر
سونماسه توشوده ضرر اولمه یه چغنی ظاهر اولور .

تضییق هوای نسیمی

ایچنک یاشادیغمز هوای نسیمی هرسانتیمتر و
مر بعنه اورتاچه حساب ایله بر قداق چاماسنده
تضییق اجرا قیلیمقددر . اعضامز بو تضییقغه

بارادر ومعه دن سوزولوب ککیلگان آق
صولرنی هوانک ترکیبنده بولغان مولد الحموضه
یاندروب قزل توسکه ایلاندره در . شونک ایچون
کرگان هوا کیر و چقدیغی وقتده % ۲۱ حجمده
بولغان مولد الحموضه فقط % ۱۷ اولدیغی حالده
چیقار . اما آزوت ایسه حجمی اصلا تغیر ایتماينچه
چیقار . انسانک تنفس ایتدیگی هوانک اوپکه لرگه
کرمه سی کیفیتنه « هوای شهیقی » و کیر و چیقمه سی
کیفیتنه ده « هوای زفیری » نامی ویریلور .

آسفکس - بوولمق . انسان غایت طبیعی
بر صورتده تنفس ایتمه سی ایچون آچق هواده
طورمقی لازم اولادر . چونکه قاپالی بر اورنده
طورغان وقتده تنفس واسطه سیله معصور اولغان
اورنده انسانغه لازم اولغان مولد الحموضه آزایادر .
آنک اورنده انسانغه ضررلی اولغان حامض فحم
کوبه یه در . بر وقت کیله ، - بولمه ده مولد الحموضه
تمام بنه در . ایشته شول وقتده انسانده بوولمق
علامتی ظاهر اولادر . بونارغه ایسه فن تعبیرنچه
« آسفکس » علامتی دینلور .

بولمه لرنک بیوکلیگی اوزونلق و کیکلکنه
نسبت ایله آرتق اولماسقه تیوش .

۷۰-۸۵ آرشین مکعبنک اولان یاتاق بولمه نک
بیوکلیگی ۷ آرشین و ایدهننک سطحیده ۱۷
آرشین مر بعنده اولمق تیوشدر . خسته خانه لرده
مقبول اولان اصول اوشبودر . اطبانک تجربه سنه
فاراغانده : خسته خانه ده هر کشی باشنه ۵۸ ،
خدمت عسکر یه ده اولانلره ۵۶ ، مکتبلرده اولانلره
۵۰ ؛ آرشین مکعبنده هوا لازم اولدیغی
آگلاشامشدر .

هوایی آز اولان بولمه لرده متمادی اولارق
باشامق آدهنی فی الاخر فانسزلق و بونک نتیجه سی
چاخوتقه کبی قورقنچلی آورولرغه مستعد قیلادر .
شونک ایچون قش موسمنده تار بولمه ده کوب

عملیاتنی بر مینونده یکریمی مرتبه قیدملیدر . شول طریق ایله بر آز عملیاتدن صوڭ اولم صورتنده اولغان کشی ایچکه نابا بر طن آلور . اگرده آغزی یابلوب قالغان اولسه آغزینی بال فالاغی کبی نرسه ایله جبرا آچارغه طرشمالیدر . اگر خسته، صوده بولغان بولسه تیلن طوتوب چیکمه دن اوّل تاماق توبن قنوقلاب قوسدر رغه طروشورغه کیراک اولدر . تیل چیکمه سنده اصلا ایر ونماینچه بر ساعت ، بر یارم ساعت حتی ایکی ساعت عملیات اجرا ایدر که تیوش . حتی ایکی ساعت صوڭره تر یلگان کشیلر بولغالغان .

تنفس صناعی اجرا ایتو ایچون خسته نڭ باش اوچنه یورغان ومندر کبی بر بیوک نرسه قویمالی، آیاقلار ون بر یاردمچیدن طوطروب اوزی خسته نڭ باش اوچنه چغوب قوللرینی ترسکلرندن طوتوب حرکت ایتدرملیدر . بو عملیاتنی خسته تر یلگانچه یه قدر دوام ایتدرر که تیوش بولادر .

هواده غی طوزانلر

فارانغی بر بولمه که ترهزه یارغندن قویاش یافتیسی کرسه اوی ایچنده گی هواده اولان طوزانلرنڭ کورنگانلگی هر کمگه معلومدر . بر کاغد آلنوب زیتون مایه ایله مایلانوب اویگه قویلسه هواده غی طوزانلر مذکور کاغد اوستنه اویلور مذکور طوزاننی میقروسقوب ایله معاینه قیلنسه ایکی توری میقروب اولدیغی کوریلور . بر توریسی جانسز وبر توریسی جانلی میقروبلر . جانسزلی ایسه کومر و اقلری ، کلر کبی . جانلیلری ایسه اسپورلر و باقتهر یه لدر . ایت صوی کبی مایعانگه باقتهر یه لرنڭ هوادن کلدیگنی اڭ اوّل اثبات ایدن ذات اطبادن « اسپور » نام ذات اولمشدر . بونڭ ایچون

تمام الفت حاصل ایتکان . شونڭ ایچون مذکور توضیق کیمدیکنده کشینڭ طن آلوی آغراشه در . چونکه مذکور توضیقنڭ آزایوی ایله کشینڭ محتاج اولدیغی مولد الحموضه آزایادر . شول وقتده کشیده « آسفکس » علامتی ظاهر اولادر . بونارغه ترکچه ده « ناغ طوته سی » دیب ایتوله در ؛ چونکه بو حال کوبراک طاغغه چققانده ظاهر اولادر . آسفکس علامتی ظاهر اولا باشلادقه اڭ اوّل مرتبه ده کشی آری باشلیدر . شول زماندوق خیشلامه وباش آغروی ظاهر اولادر . صوڭره قان طامرار ی کیریلدر و اڭ صوڭندن بورندن ، آغز دن و نه نڭ باشقه یرلرندن قان چیقماغه باشلیدر .

کیلوساق بالون ایله ۶ مڭ میتره یارم یوغاری بندکده سلامت توشسه ده « غاستون » و « قروسه » اسملی ایکی سیاح ۸ مڭ میتره بیوکلگنده بنوب هر ایکسی هلاک اولمشلدر . دیمک ۸ مڭ میتره بیوکلگنده انسانغه کافی هوا یوق ایتکان . موندای آسفکس که مبتلا اولدقه ریزینکا بورولدرده محافظه قیلنغان مولد الحموضه ایسنه توگه تیوش اولادر . اعضامرغه تأثیر اجرا ایتکان مذکور توضیقنڭ کینه تندن رفع اولنمامه سنه دقت ایتار که کیراک . چونکه کینه تندن رفع ایدلسه طامرلرده غی قان حرکتدن قلوب انساننڭ کینه تندن اولمه سنه سبب اولور .

صوغه بانوب ظاهر اولم حالنه اولغانلرغه و تنفسدن قلوب اولم حالنه کورگانلر که « تنفس صناعی » و « لابورد » نڭ وضع ایتدیگی « تلنڭ منتظماً چیکمه سی » اصوللریله کوب کشیلرنڭ سلامتندگی بالتجربه ثابت اولمشدر . مذکور حالانده اولانلرنڭ تلرینی باش و اشارت بارماغی ایله طوتوب طارتمه لی و بونڭ صوڭنده اوز حالنه قویوب یا گادن اولگی روشچه طارتمه لی ؛ مذکور

صو ایله یولوب طورلادر. بیوک وطاق توبه لرنده گی هوا میقروب نقطه نظرندن توبنده گی هوالرغه نسبت صافدر. طاق توبه لرینه ایت صوی وسوت کبی مایعات قویلوب بر نیچه کوندن صوگ معاینه قیلنسه بر میقرویده اولمغانلغی کوریلور. تنفس قیلنغان هوا اوپکه لردن ایلهنوب چیققدن صوگره میقرویدن صاف اولدیغنی اثبات ایدوچی دوقتور «تاندال» در.

تنفس قیلندیغی وقتده ۲۰۰۷۰۰ دانه میقروبنی حاوی بر هوانگ اوپکه لردن ایلهنوب چقدقه فقط ۴۰ دانه گنه قالدیغی کورلمشدر. بو حالدده اوپکه میقروپلرنی وطوزانلرنی سوزوب قالو ایچون خلق قیلنغان. بر آلت اولدیغی ظاهر اولور. فقط تنفس قیلنغان هواده طوزان کوب اولسه اوپکه مدافعه گه قادر اولمیه چغندن تورلی خسته لقلرنگ وجودینه سبب اولور. شونگ اوچون طوزانلی خدمتلرده اولان کشیلر تورلی خسته لقلرغه دوچار اولورلر.

خدمتچیلرگه مخاطرهلی خدمتلر: ککلم سلکویچیلک، یون طار اوچیلک، چوپراک جیوچیلک، کیوم سبر وچیلک، نگرمنچیلک، معدنچیلک و طاش کیسوچیلک کیلر.

کومور شاخته (*) لرنده اشله گان خدمتچیلرنگ اوپکه لری کومور طوزانی ایله استیلا ایدولوب نتیجه سی چاخوتقه در. طاش یونوچیلر بیگراکن چاخوتقه غه مبتلا اولورلر. چاقماق طاشی یونغانلرنگ ۳۰ یاشدن اونکانی بیک سیراک اولادر. آخری بار.

مدرسه حسینیه مأذونلردن معلم

نور احمد الاحمدی.

(*) بر آستنده غی معدنلرنی چقارمق اوچون قیو شکلنده قازلغان چوقرلرغه «شاخته» دیب ایتوله در.

باقته ریه لرنگ اوسوینه صالح فقط ۱۲۰ درجه ده فایناتوب میقرویدن تمام عاری اولقدن صوگ صونی بر بولمه گه قویغان و صوگندن معاینه قیلوب فاراسه باقته ریه لر ایله طولغانلغینی کورمش وشوندایوق مایعنی هواسز بیرده طوتدغه بر دانه میقروب اولدیغنی کورمشدر. بوندن معلوم اولدر: باقته ریه لرنگ مایعات دروننده کوبایمه سی هوا دن کوچوب کیلمه سیله ایکان.

هوا ده غی میقروبلر آراسنده مولد امراض میقروبلرینه ده اوچرالنه در. کشینگ ته ننده گی جراحی لرنی زورایته طورغان «استه فیلوفوق»، سوت و سرکه کبی مایعاتنی آچینه طورغان میقروبلر بار چه سیده هوا ده موجوددر. دیمک سوتینگ آچیمه سی میقروبنگ کوبایمه سندن ومذکور میقروبلرنگ سوت ایچنده گی مولد الجموضه نی بترمه سندن حصوله کیله ایکان. شونگ ایچون وجودگه اصلا فائده سی اولمغان بلکه محض ضرر اولغان آچینگان سوتلرنی ایچودن غایت صافلانمق لازمدر. لکن باقته ریه لر هوا ده قویاشنگ حرارتنه چدی آلماینجه اسپورحاله ایلنلر. اسپورلر ایسه قویاشنگ حرارتنه چدیبلر. لکن اسپور حالنه کیچمی طورغان باقته ریه لر مثلا چاخوتکه کشینگ بلغمنده گی میقروبلر اوست طبقه سی کبیدکن صوگره یاقتیلقنک تاثیرینه چدی آلالر؛ شونگ ایچون نلاسه سلامت اولسون نلاسه آغرو اولسون اوراملرده وباشقه عمومگه ضرر تیو محتمل اولغان اورنلرده یورگان وقتده قاقروب نوکروب کیتو مصلحت توگل. چونکه آنک قاقرغنده غی میقروبلر هواغه چغادر. وشول وجهله عمومگه ضرر تیدرگان بولادر. بناء علیه حفظ صحت رعایت ایدلگان مدنی مملکتلرده اوراملرده پوچماق صایون صاونلر قویلوب

ایکنچیدن بو اول حاضرندده ۳۰۰-۴۰۰ ایر جانلی اول بولوب بوندن یوز - ایکی یوز سنه لر مقدم کوب بولسه ۵۰-۶۰ جان اواشدر . شونار ایچونده مسجد بولدیمو ایکان ؟ (۱) .

بوقریهده ایسکی دن فالمه اثرلر کوب حتی برچالمه ایله بر تایاقده بار ، دیه سویلا- دیلر . لکن بن کوره آلامدم . فقط ایکی ایسکی کتاب آلام . بونک برسی « اوزباک » تیلنده یازلغان بر تاریخ کتابی ایدی . ایکنچیسى آرتق برتلوب طوزوب بتکانلکدن نرسه حقنده یازلدقینی آکلامادم .

هم اوشبو تاتاردن بولغان کراشین جمله سندن چویل اویازی «غوبنه» صوی بوینگ «یوقاری قرباش» ، «تاری بیردی» قریه لری ؛ «روم» صوی بوینگ «سید اولی» ، «روم» قریه لری ؛ تتوش اویازنده «کولباشی» ، «کیکسار» ، «توبان بوا» ، «یوقاری بوا» قریه لری باردر . بن بوقریه لرنک هر برنده بولدم .

«یوقاری قرباش» قریه سنده مولکای اسمنده بر زیارت واردر . اولده اوستونده یازولی تاشده بولغان . حاضرندده اول تاش کيساک ، کيساک بولوب وانلوب یاتمقده در . شولای بولسه ده بعضی بر خط ثلث ایله یازلغان حرفلر کورلگالهدی .

بوقریه عوام آراسنده «قرباش» دیو یورتولسه ده روسچه ده «سیلومولکای» دیه یورتوله در . دیمک مونکده اسمی مولکای بابایغه نسبت ایدلمشدر .

بز آنی حرمت ایتماسه ک اول بزگه رنجی ده الله تعالی بزگه آشلق ویرمی ، اولمز زور قضاغه مبتلا اوله در ، بر وقتنی یاشرکلرمز شول یرنی سوررگه باشلاغانلر ایدی ، آتلیری یغلوب اولدی هم شول بیله اولمزده کوز آغروی تارالدى !» دیدی . بن : «اول نه ایچون سزنگ باباگز اولسون ؟ - اول بیت مسلمان آدم !» دیدم . بنم بوسوزمه آچیلانغان یوز ایله کولدی و : «بز اوزمزه ایلکده مسلمان اولغانمز ؛ بزنگ اولنگ بابالری حسن بابای اولوب ، بز شونک بالالریمز . شونک ایچون اولمزنگ اسمی آکا نسبت ایله خواجه حسن دیه اسملانمشدر !» دیدی . بوندن صونک باشنی توبان سالوب بر آز طوردی ده : «حسن بابای بزم حاضرندده خرستیان دیننده اولدیغمز ایچونده آچیلانا بولورغه تیموش . آنک ایچون اوتکان سنه «قزانسکی بوژیما تر» لرن کوناروب اولدن اولغه یورگان ماناخلر بزنگ اولسه کیلگانه شونک یاننده غی چیراملکده طوقطاب یال ایتکانلر ایدی . شول بیلنی باشقه اوللرده ایگون کیلشوب بزنگ اولده نچار اولدی . شونک ایچون کیله چکن اول تریلرنی کیتورماسکه ده اویلیمز» دیدی .

بو اولده اوز آرالرنده ده تاتارچه سویله شه لر . حتی اوچ-دورت یاشلک بالالری ده تاتار تیلن مکمل بیله لر . عوام آراسنده : «بو اولنگ مسجدی بولغانده اوزلری بوزولغاچ (چوقنغاچ) آیدار اسملی مسلمان اولنه کوچمش» دیه سویلانمکده در . لکن بوسوز خطا بولسه کرک . چونکه بوقریه ایله «آیدار» آراسی ۴۵ چاقروملق مسافه اولوب اورمانغه اڭ بای اوللردر . شولای بولغانده ایلی چاقرمندن مسجد تارتدررغه نیندی حاجت توشمش اولور ؟

(۱) مسجدنی کوچرملکری آغاچه حطلکنندن دگل ، بلکه عبادت خانه نی احترام قصدینه مینی اولور . ۶۰ جان باشینه دگل ، اون جان باشینه اولسون مسجد بنا ایدلو مکندر .

«روم» قریہ سندنہ دہ ایکی دانہ زیارت و اوستلرنده یازولی تاشلری هم باردرد. تاشلرننگ هیچ بریری واتلمغان. یازولری برسینکی خط تعلیق، برسینکی خط ثلث ایله یازلوب سوک درجده یخشی یازلمشدر. فقط تاش بیک قارالدیغی سببندن اوقومق مشکل. تاش اوستنه زور کاغدی قویوب اوستندن قرنداش قلم ایله سزوب یورتدک همده یخشی اوقولورلق بولدی. یازوی بویله: «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم نفس ذائقة الموت بو قبرده تگری بیردی توغاش اوغلی دفن قیلنمشدر اوتوز طوقز سنه ده». نقطه قویلغان اورنلرده اولان کلمه لرنی اوقوب بولمادی.

عوام تیلنده «روم» دیه یورتلگان بو قریه نك رسمی اسمی «استاری تاری بیردی» در. روسچده «ك» حرفی اولمادیغندن «تگری بیردی» اسمی «تاری بیردی» روشینه اوزگرمشدر.

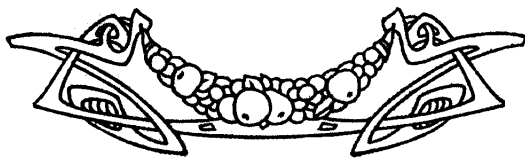
ایکنچی بر تاشدن «قارمش، ایلیلی ایکی سنه» دیگان کلمه لرنی کوچروب آلدق. «سید» اولندن یراق دگل اورمان ایچنده بر زیارت وار. تاشنده خط ثلث ایله گوزل یازلمش. بز اوشبو سوزلرنی تانیدق: «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم الدنيا ساعة فاجعلها طاعة»

بو زیارتنی چواشلر سید، جعفر بابای زیارتی، دیه یوروتهلر. «سید» اولی «سید

جعفر» گه نسبت ایدلمش اولور. «کولباشی» قریه سندنه یازولی بر تاش ایله قبر وار؛ لکن یازوینی اوئی آلامدم. «یوقاری بوا»، «توبان بوا»، «کیکسار» قریه لرنده بر نچه یورت مسامانلرده بار. بونده چواشلر ۱۷ نچی اوکتا بردن سوک رسما مسلمان اولدیلر. «روم» قریه سندنه چوقونمغان چواشلرده بار، بونلر آراسنده مسلمان اسمنده یالکوز برگنه خاتون وارغی معلوم اولدی. چوقونغانلر آراسنده هم یونس، یوسف اسملی چواشلر وار. چواش قریه لرننگ اسملری کوبسی اوز یاقینلرنده اولغان مسلمان اوللری ایله اسمدش اوله در. چویل اویازنده «چوتی»، «سرایلی»، تتوش اویازنده «آقسو»، بوا اویازنده «تیماش» قریه لری کبی.

چواشلر عموما مسامانلرنی اوزلرننگ فان قارنداشلری بیلهلر وشول سببندن آنلرنی یاراتالر؛ خصوصا قارنلری: «بز اولده مسلمان بولغانمز» دیه سویلیلر.

چواشلر آراسنده یوروب آثار عتیقه گه دائر کوب نرسهلر جیارغه ممکن، فقط عرف وعادتلری ایله آشنا اولورغه تیوشلی. چونکه بونلرده اسکیدن قالغان عادتلر مقدس سانالوب، شوکا خلاف اولغان اشنی هیچ قیلاچقلا دگل. حاضرگه اوشبو قدر یازوب بو طوغروده اولان ملاحظه نی مؤرخلر و آثار عتیقه عالمرینه تابشرام. چواشلرننگ عادت و طور مشلری، کیوم و باشقه حاللری حقنده کیله چکده یازسه م کرک. «طریق البشیری»

تاشکند موزه خانہ سی

تاریخ مفتونلری ایچون اڭ مهم ونادر صانالغان اسباب، آثار عتیقه ایذیکی شبهه سزدر. شوگا مبنی مترقی و متمدن قوملرنڭ بیوکلری: عالم و فاضل ذاتلری بوندی شیلرگه کوب دقت ایذوب، تاریخ و جغرافیه یازار ایچون غربت و مشقتلرنی اختیار ایذیک ایسکی عمارت و زیارتلر بولغان یرلرگه سیاحت ایذوب کوررلر؛ آثار عتیقه گه عائد اولغان ناش، بالچق، یغاچ شیلر ایله، آلتون، کموش و غیر قیمتلی معدنلرگه قدر عادتده گیدن زیاده قیمت بهالر بیروب آلورلر. واقعا، ایسکی صوغش قورالی، اویون (موسیقیه) اسبابی، قدیمگی مودا (رسم) کیوملر، قول یاز-مه سی کتاب و شعرلر همه سی تاریخ و ادبیات ایله شغللنوجیلر و یاز وچیلر ایچون ماتیر یال-اسباب و درست اخباردر. ذاتا موزه خانهلرنڭ دولت و ملت و خصوصی آدملر ایچون فایده لی ایذیکی حقنده سویلرگه ده اورو یوقدر. معلومات صاحبلری سیاحت ائنالرنده اڭ ایلك موزه خانهلری زیارت ایذرلر. شونڭ ایچون روسیه تبعه سنده کی مسلمانلر ملی موزه خانه مزنڭ وجودی حقنده، غیرت و اجتهاد ایتمک تیوشیلدر. سعی و غیرت ایله ثبات اولسه بو ایکی قورال هر ایشده معنوی سرمایهدر. ابی پادشاه یکانرینه عصرنده مشهور قهرمان و عسکر باشلی فیلمارشال صوژورفی، قوشقان یو-مشلرینه قارشو: صالداتلرنڭ « ییلیم، اول

ایشنی ایشلرگه ممکن دگل» دیه جوابلرینه: فیلمارشال: « اوگره نڭز البته بیلکیز، ممکن دگل دیماکیز احتمال ممکنده اولور. اول ایشلاب قارا کز.. صوگره نتیجه معلوم اولور» دیب اوگوتلهر ایتمش.

موزه خانه تأسیس ایذر ایچون کوب کشی لازم ایماز. فقط دردی بر آز اوفانلی بیش-اون نفر مؤسس اولسه لر کفایت ایذر. صوگره اعضالر تابولور و یازدچیلرده بولوب، کرکلی اسبابده بیغولور. یواش، یواش اولسه ده ملی موزه خانه مزده وجوده کلور. مناسبتی کیلگانده شونیده ایتوب کیتیم: موزه خانهلرده بزنڭ مسلمانلردن هم اعضالر محرر (ساترودنیك) لر کورنه در. قزانده عین الدین افندی احمر وف جنابلری قزانده گی (*). موزه خانده اعضادر. بلغار، وقزان تاریخلردن شول موزه خانه واسطه سیله معلومات آلوب، اونودلغان تاریخمیزی رسم کبی کوز آلدنده کورساتوب شفاهاً لیکسیه اوفوغانی قران غزته لرندن معلومدر. تاشکند شهرنک گی موزه خانه نڭ (**). ده ابوبکر احمد جان اوغلی دیوایوبفی جنابلری عمرلک فخری اعضالرندر. ابوبکر افندینڭ (اتنوگرافیه) حقنده اثر لریده کوبدر. لکن همه سی روسچه باصلغانغه بزنڭ ایچون استفاده سی آز یاکه بتونلای یوقدر. چونکه تعصب ایله روس روحنه یازلغان. آثار عتیقه مناسبتی ایله تاشکند موزه خانه سنده گی ایسکی آقچلرنی موزه خانه دفترندن مسلمانچه غه ترجمه ایذوب، اڭ مهم اولغانلرنی ممکن قدر سنه سی ایله ترتیب و پادشاهلرینک

*) Музей общества археологии, истории и этнографии при Императорскомъ Казанскомъ Университетѣ.

**) Кружокъ туркестанскихъ любителей археологии.

عصرينه تطبيق ايدوب يازدم .	باقر - امير حسن بن عباد	۲۰۵ هـ .
تاشكند موزه خانه سينك پيشنچي قسمي	المتوكل	۲۳۲ هـ .
« مسكوكات » شعبه سيدر . ۱۹۰۰ نچي ييلده	آلتون - چنگيز خان	۱۲۲۷-۱۱۶۲ م .
ايسكي آچه لر عددي جمعسي ۳۹۶ اولمشدر .	جوجيلر (آلتون اورداده):	
بو حسابدن يوزگه يافين ايسكي آچه لر «بخارا»	باقر - اوزباك خان	۱۳۲۴ م . ۷۲۵ هـ .
اميري سيد عبد الاحد خان طرفندن هديه در .	كموش - «	۱۳۳۰ م . «خوارزم» .
	جاني بك	۷۳۱ هـ .
	بيردى بك	۷۵۹ هـ .
	نوروز بك	۷۶۱ هـ . ۱۳۵۹ م .
	كيلدى بك	۷۶۲ هـ . «يگى سراى»
	باقر - محمد بولاك خان	۱۳۶۹ م . ۷۷۱ هـ .
	توقناميش خان	۷۷۱ هـ .
	احمد جان بيكتهروف .	
«تاشكند» موزه خانه سنك اولان آچه لر دن		
بعضيلرى بونلردر:		
كموش - مروان ۱۱	۱۳۰	
هارون الرشيد	۱۷۱ هـ .	
على سليمان	نامعلوم	

آثار مسكوكات

نصيحت .

گرچه كورسهك آنا آناكدان جفالر كوب زمان ،
سين جفا ائمه آلاغا ، بلكه حرمت اى ، اوغل !
سين نيدر ايندك ايسه آناك اچون آناك اچون ،
سين ده اوغلكدان آلسك آنى البت اى ، اوغل !

(ترجمه)

(ترجمه)

اگر يوز ناپسند اش قيلسا درويش ،
يوز ايدشك برى بر آلمى تلگه ،
وگر بر ناپسند اش قيلسا سلطان ،
آناك داكفى اوچادر ايلدن ايلگه .

دردمند

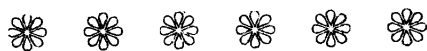
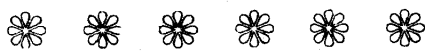
ۋاسىلى ۋاسىلىويچ رادلوف

جىناپلىرىنىڭ ايللى يىللىق بايرامى.

علم و معرفت اهللىرى، نە كىمى مملكت و نە كىمى قىبىلە
و مذهب گە منسوب اولسەلردە اولسونلر، محترم
طوتلورلر؛ خىدمتلىرى تەقدىر ايدلور. بو ايسە
انسانلىقنىڭ مقدس بورچىدر. شريف رضى حضرتلىرىنىڭ
بيوك عالم ايدىكى و شەرتلى استاذ ايدىكى كىوب
كىمەسلەرە معلومدر. ايشتە بو محترم ذات، كىندىنىڭ عصردىشى
اولان ابواسحاق ابراهيم الصائىبى مدحنده ۹۰ يىتدىن عبارت اولان
«قىصدەء دالىه» سىنى انشاد ايلمشىدى. عوام بوگا تەجب
ايتدىلر و: «رسول اكرم حضرتلىرى بالاسى اولدىقنىڭ حالده
بر مجوسىنى بويىلە مدح ايتىمك شائىكە لايىقىمىدر؟» دىرلر. شريف
حضرتلىرى دە: «مجوسىنى دگل، بلكە علم و كمالتنى مدح ايتىم!»
دە جواب و یرمشدر. اسلاملردە علم و فضىلت، ادب و تربىه
عالى مرتبهلرگە يىتكەن دورلردە عادت و معامله بو روشدە ايدى.
شريف ايله صائىبى واقەسىنى بز يالگىز مثال اىچون يازدق.

مشهور سىياح و مستشرقلردن اولان ۋاسىلى ۋاسىلىويچ
رادلوف جىناپلىرىنىڭ علم گە خىدمت ايدىرگە باشلايدىغىنە اوشبو
ماينىڭ ۱۴ نچى كوفى ايللى يىل تامام اولدى. بو نىسە عائىلە سىنە
منسوب اولان رادلوف گىرمانىيا دارالفنونلردە علم السنە تەخىپ
ايتدىكى صوك شوق لسانلىرىنى اوگرنىمك قىدىلە روسىيەگە
۱۸۵۸ دە كىلوب «بارناول» شەرتدە معلم نصب اولنىشىدى.
۵۰ يىل طوتاشدىن قىلم ايله كىتاب، اوقو ايله اوقوتىق يولندە بورمك آز
بر نەمت دگىلر. اوشبونىڭ اىچون روسىيەدە اولان علم و ادب اهللىرى

اوشبو نعت كه يادكار، معرفت يولدا زحمت چكمش
 كيمسه نك خدمتلىرىنه بر قدر اولسه ده مكافات
 اولسون ايچون ۱۴ نچى ماي كوننده شهرتلى
 صورتده بر يوبىلى يا صادىلر . يرافده اولانلر
 ايسه اوشبو بايرام ايله تبريك ايلدىلر
 وحسيانلرىنى اظهار ايتدىلر. روسيه ده نشر
 ايدلمكده اولان تركى غزتهلر ايله برابر «شورا»
 جموعهسى هم رادولوف جنابلرىنك ۵۰ يىللىق
 بوبىلىسى ايله تبريك خصوصا ترك قوملىرى
 ايچون كشف ايلمىش عزيز سرمايه لرى برابرينه
 عرض احترام ايتهدر .
 رادولوف جنابلرى ۱۸۳۷ نچى يىلده دنياعه
 كالمشدر . غرب تىللرندن باشقه دنياده اولان
 ترك تىللىنك هر بر شيوه سىنى ، چيرمىش وچواش
 لسانلرىنى گوزل بيلور ؛ بونلر حقنده يازمش
 اثرلرى بو كونكى اديبلر، لسان عالملىرى
 قوللرنده مستعملدر . كندىسى بو كونه پيتربورغ
 موزه سنده مدير و انجهن دانش (آفادىميا) ده
 اعضا اوله رق پتر بورغ شهرنده طورر .
 رادولوفنك ترك قومى حقنده ايلمىش خدمتى
 هيچ اونودلميه چق خدمتاردندر . تركلر مدنيتدن
 محروم بر قوم اولمغله بتون اشلرى غاوغا
 و محاربه ايتمك ، شهر وقصبه لرى ياندر مقدن
 عبارت اولمش ، ديه طانلدىغى بر وقت رادولوف
 جنابلرى طرفندن تابلوب اوقولمش اورخون
 يازولرى تركلرنك اهل علم ومدنى بر قوم
 اولدقلىرىنى اثبات ايتمشدر .
 پيتربورغ پرافيسورلرندن برينك خصوصى
 برمكتوبندن (رضا اولوب اولميه چقنى آكلاما-
 ديغم ايچون پرافيسور اسمىنى ذكر

سياحت خاطرہ لری .

ی . آفچورا اوغلی نك .

(صوئی .)

اوقودرلر . بو مكنبلرى اكمال ايدن كنج تاتار لره ، ولايات افلامنك الك اشاغى مأموريتلرنده ، يا خود يوز باشيلقدن يوقارى يوكسلمه مك اوزره ضابطلكده سور وكنمه مك ، جهازليجه بر زوجه تدارك ايدہ بيا مك ايچون نصرانيتہ كيرمكدن غيرى يول يوقدر . . . قيزلر ايسه ، اكثريا قوجه سز قاله رق ، تحصيللرى سايه سنده يكرمى اوتوز روبله معاش ايله پوسته ، تلغراف ، تجارخانه ياز يچيلقلرنك بوتون كنجلك امللرينى اولديرمك ، كدرلرينى ، الملرينى متمادى بر مشغوليت ايله بوغمق مجبوريتنده درلر . ابي بر دوشونك : نه قدر عظيم بر فوہ معنويه كركدر كه بو مدھش حقايق حياتيه به قارشى مدافعہ دين وملت ايدہ بيلسين ! . . بو فوہ معنويه ليتوالى قرداشلر يمزك بر خيليسنده واردر . بو بابده شويله بر وقعہ نقل ايدرلر : معتبر اصلزاده لردن بريسى ، مير آلايلغه قدر ترفيع مرتبه ايتمشدى . اوغلى مكاتب عسكريه يي اكمال ايدہ رك ملا . زمقله معيتنه كيرر . مير آلاى تقاعده چيقار ، اوغلى آلايدہ فالير . كنديسنك ضعيف آيلغى تعييشنه كفايت ايتمديكى كبي ، بيوجك برعائله بسلمه ميه مجبور باباسنك تقاعد معاشندن ده

بووقايك تاثيريله تمثيل جريانى قاريشدى ، بولغاندى : ليتوا تاتارلرينك بر قسم افلى محافظه حيات ماديه ايچون ، حيات معنويه لرينك ضياغنه راضى اولديلرسه ده ، قسم اعظمى دين وملتارينك تقويه سنه كيرشديلر ؛ بر زمانلر باربار اعتبار ايدہ رك باشقرد نام عموميسى آلتنك يوره تداركى ايديل حواليسنك گي قرداشلريندن يارديم ايستديلر . دين وملت اوغرنده هر نوع فدا كارلغه حاضر ايديل تاتار لرى ايسه درحال دست اخوت و معاونتى اوزاتند . يلر : بويله چه شرق و غرب تاتارلرى آراسنده اپي مناسب پيدا اولدى . لکن بو معاونت ايسته نيلن درجه ده قوى ومؤثر اولاميوردى . وذاتا اولامازدى ده . عصرلر چه ملتداشلرندن آيرى يشايه رق لسان وعاداتنى غائب ايتمش ، معلومات دينيه لرى پك دون درجه به اينه رك دينجه ده گوشه مش بو آدملى بر سياست بي امان ايله صوقولقلرى بوكر يوه دن قورتارمق ايچون پك ، اما پك چوق همت وغيرت لازمدى . ليتوا تاتارلرينك زنكينلرى يوق كبيدر . بونكله برابر ، عنعنہ اصالت و مأموريت ايله اكثرى چوقلرينى درجه تاليه و عاليه ده

كوندر يرلر . . . بويله لكله، ويلنا، مينسك كى بويوجك شهرلرده بيله هيچ بر شيدن خبرسز امام ومدرسلر نصب ايديلمش اولور؛ وبونلر ك افراد جماعته تاثيرات معنويه لرى بالطبع هيچ در . . . خلاصه، ليتوا مسلمانلرينك اسلام وتوركلكدن آييريلمه لر ينك الك بيوك گناهى، شبهه سز قريم مفتيلكى بوينينه دوشر . . . بو بيوك تورك سوريسندن آييريلمش، سورينك يوللر ينى غائب ايتمش، اطرافى، اوزاقدن ياقيندن قوردلرله چويرلمش بو قورنداشلر يمزنى طوپلامق، قوردلرله قاپدير مقسز ين سورى يه دوندير مك وظيفه سى چوپانلر كدر . . .

يهودى

غربي روسيه يه كيچلد كيله، بر نوعه مخصوصه بشر، كوزه چارپار: اوزون، دار بر وجود، اوستونده اوزون بر بويونله يوكسه لمش كوچوك بر قفا، قاب قاره - بعضاً قىپ قىزىل صاچ وصقال، حددن بيوك بورون، آغيز، قولاق، صاغلام بيرتيچى ديشلر، زكى، فعال، فيلدير فيلدير دونر، آتشلى كوزلر . . . غايت اوزون ودار پارلسو، ذاتا اوزون بويى دها اوزون، ذاتا دار وجودى دها دار كوستيرير، غايت كوچوك فورازقه ذاتا كوچوك باشى صيقه رق دها زياده كوچولتمه يه چاليشر كى كورينور . . . بو، يهودى در .

يهودى، موجود افوامك الك اسكيلرندن، الك خالص قالانلرندن، الك چوق ايش كورنلرندن، الك حياتلى، الك قوتلى، الك طايانقلى اولانلر . . . بيك بيشيوز ميليون سكنه ارض ايچنك يهوديلر آنجق اونبر ميليون قدردر، ديمك يوز اللیده بر؛ حالبوكه بو پك آز خلق، آز بر مبالغه ايله، بوتون دنيايه حاكم دينله بيلور؛ ثروت جهازك

استفاده ايدمه ين كنج ملازم، جهازلى، دراخو - مهلى بر قز آرامه يه فالقيشير . . . ديركن بر روس قىزى ظهور ايدر: گوزل، زنكين ويو - كسك بر هائله دن . . . فقط اونی آلمق ايچون مطلق تنصر ايتملى! ملازم تردد ايتمز، خرستيا - نلغه كيروب اولنير . . . لکن بابا، او اختيار ناموسلى عسکر، اوغلنك دينه قارشى كوستردىكى بو اهانتى، صادق توركلكى، مطيع عسکر لكيله الك چيركين بر جنایت كورير؛ كلنيله اوغلنك كلوب كوريشه جكلرينى خبرويرن، اللى ييللق رفيقه حياتنه، پر غضب: «كوزيمه كورنمه - سينلر! . . . ديه باغريز، كورير كورمز اودين قاچاغنى كندى ره ولوه ريله مطلق اولديريرم! . . .» لکن حيات، حياتك مجبوريتلرى پك قوتلير، بوتون بو صلابت و صداقتلرى يگيور: شمدي ليتوا تاتارلرندن سنوى تنصر ايدنلر ك مقدارى يوزده بيش نسبتنك دينليور . . . ليتوانيا ده ساكن دينداشلر يمز، قريم دن كلمه اولمه لرى جهتيله قريم مفتيلكنه تابعدرلر . لکن مفتيلك بونلره هيچ آلديرماز . ذاتا هانكى مفتيلكمز تحت اداره روحانيه سينه مودوع اهل اسلامك منافع جديده دينيه ومليه سنى كوزه دييوركه . . . قريم مفتيسى ليتواده گى معنوى اولادلريله مناسبتك زياده لشمه سنه اصلا چاليشميور . حتى امام، خطيب، مدرس اولاقلىر ي بيله امتحان ايچون مفتيلك مركزينه چاغرميور؛ آنجق پوليس واسطه سيله كوندردىكى محرر سؤ اللره، يازيلى جواب آلمقله ايشى بيتمش صانيور . . . مأموريت روحانيه نامزدلرى، يا بر يسندن صورت اوگرنه رك، يا خود ذاتا اونه دنبرى محدود معين اولان اشبو امتحان سؤ اللرى محرر، آلدن آله كيچوب كلن روسچه ويالهجه يازيلمش غير مطبوع رساله لردن قوپيه ايدرك، جوابلرى يازار

اوجده برى يهودى ألتده، ديرلر! ..

يهودى، هر زمان واردى، شمدى ده هر پيرده واردى؛ يهوديلرك ادعاسنه كوره آدم (ع. س.) يهودى ايدى؛ مشهوداته نظراً يهودى بولنمايان بير بولمق پك كوچدر. انوام مدنیه نك همان نصفى بنى اسرائيل آراسنده تجلى ايدن اخلاق دينيه تابعدر. يهودى، بر قاچ بيك ييلدنبرى، جهان مدنيتك بو يوك بر قسمته دين، حكمت واخلاق خواجهسى اولمشلردر: اسملى معلوم انبىاي عظام ورسىل كرام بنى اسرائيلندى. بنى اسرائيل جدا ممتازدر: عرفلرينك عالى استعدادى، ذكاسيله مفتخر آريلر، حالا، يكرمنچى عصرده بيله، اخلاق ساميه محكوميتندن قورتولاماشلردر! يهوديه نك تا قابنده ظهور ايدن نصرانيت، آريلرك تاثيريله بر خيلى تبدل ايتمش ايسه بيله، نشانه اصليه سنى اصلا غائب ايلمه مش، هپ بر دين سامى قالمشدر.

اسكى يونان وروما مدنيتلرينك، يعنى اساسا آرى مدنيتلرك تدقيق و تحصيلي ايله اونبشنچى عصر ميلاديه ساميلكه قارشى بر نوع عكس الحركت ظهور ايدرسه ده، بو «دورانتباه»، «دوره تجدد» ايله يعنى اخلاق ساميه نك يگيدن قوتلنمسيه بىتر! .. دها صوك زمانلرده بعض پرستشكاران حرىت و بدايى، ينه اخلاق ساميه عليهنه عصيان ايلرلرسه ده، خلقى، عمومى اوندىن آيرمق بر درلو مهن اولماز؛ هومر و آريسطلور، و بىرژيل و مارق اؤره لىر قديم يهودى شعرا و حكمانه غلبه چالاماز؛ حالا بوتون دنيايه ماده و معنا حاكم اولمق دهواسيله متكىر آروپا، ساميلكك ماده و هلى الخصوص معنا محكوميدىر! .. يهوديلرده حيات و قوت، جداشايان حيرتلىر: موسويلر، موسويتك بر بوداغى حكمنده گى مذهب

نصراً نامنه، هر طرفه و هر زمانده نوعاً نوع تضييقات و اشكجه لره اوغراديلر، قوغلديلر، اولديريلديلر. . . بوتون بو تضييقات نوعك اصطفاسيله جنسك تقويه سنه خدمت ايتدى. زمانلرك علمى، سياسى، اقتصادى، اجتماعى حركت مدنیه سنده يهوديلرك غايت مهم بر رول اوينادقلى قابل انكار دگلدر. مثلاً «صوبون» معلملردن يديده برى يهوديدر؛ حالبوكه فرانسده بشيوز كشى يه بر يهودى يا دوشىر، يا دوشمىز. . . آروپا مراكزى نك، و يانا نك، برلينك، پاريسك الك مهم جريده لردن چوغى صرف يهودى ألتده در؛ جريده لر ايسه، بو كون، افكار عموميه نك، افكار عموميه ايله اداره اولنان مملكتك حقيقى حاكملريدىر. . . دها چوقدن دگل سياست جهانى ألتده اويناتان پيژامن ديسرائيلى (بالاخره لورد بيقونسفيلد)، يهودى ايدى. ۱۹ نچى عصرك اورتلرينه طوغرى ظهور ايله، شمدى تابعلى طرفندن بر دين سماوى كى حرمت و اطاعت كورن علمى عواميت اشتراكيه مذهب اجتماعيسنك بطرس و بولسى، ينه ايكى يهوديدر: ماركس و لاسسال. . . بو مذهب اجتماعينك جمعيت حاضره باشنه دهشتلى بر چوراب اوره چكى ايسه پك محتملدر. . .

جهان اقتصادده يهودينك همان استقلال تام ايله حكمران اولديغى، بزم قرانده بيله كوروب، طويوب بيلمه ين يوق كبيدر. يهودى ايله مسابقه تجار يه ده، تجارته الك مستعد خلقلر، انگليزلر، آلمانلر بيله آلت قاليولر. استعداد تجارى سى دون قوملر آراسينه بر قاچ يهودى خيره چك اولورسه، بوتون حيات اقتصاديه ني چارچابوق كندى ايله طوپلار، آلىر؛ روسيا و رومانياده يهوديلر عليهنه وضع اولنان قوانين قسماً شو سببه مچيدىر. عرب و بر بر يلرله مسكون

لهستانه، اصل لهستانه کیچمشدک. اراضی هپ
یعنی: دوز، بعض بیرلر آغاجلی، بعض بیرلر
بطاقلق؛ لکن کویلر صیقلاشیور، منظره لری
بر آز دیکشیور، باخصوص یوکسک، قیزیل
طوخله دن معمول، قوجامان قاتولیق کلیسالری
آرتیور، روسلقدن، آرتودوقسلقدن آییریلد-
یغمزی آکلایوردی...

بیاضه چکوب بتیردیم؛ موسقا، ۱۳ نجی آوغوست ۱۹۰۸
ی. آفچورا اوغلی.

باشقردلر

رسمی بیاناته نظرا، باشقردلر «اورال»
اطرافینک توب کشیلری حساب اولنمقده
ایسه لرده، حقیقت حال اوایل اوامایوب، بونلردن
مقدم بو یرلرده «چود» نامنک بر قوم طوردیغی
اثرلرندن معلومدر. بو قومنک، اورال طاغلرنگ
بولغان تیمرگه باشقه هر تورلی معادن برله
استفاده ایده بیلدکلری هم بو معادنن صنعت
جهتنجه خیلی دقیق نرسه لرده یاصی آلدقلری
آکلایشیلدر. بونلردن قالغان مقبره هم چوقرلردن
تابولدق نرسه لر اوق، پوت هم ایو ایچنده
استعمال ایدلر طورغان آلتلر وزینتلردن عبارت
اولوب، بونلرک کوبرا کی باقردن، جیزدن،
ناشدن و بعضلری آلتوندن یاصالمشیلدر. «چود»
قومندن قالمه مقبره و چوقرلردن تابولغان نرسه لرنگ
هیچ قایوسی تیمردن اولمیوب، باشقه معادنن
یاصلغان اولمه سی بو قومنک تمبر استعمالی
معلوم اولمیان ایسکی بر عصرلرده اقامت
ایدولرینی آکلایاد. لکن هر حالده، شول
قدر ایسکی عصرلرده کیلوب کیچکان «چود»

آفریقای شمالیده بالذات کوردم که پک آز یهودی
بولنان قصبه و قریه لرده بیله اراضی، صنعت و تجارت،
بناء علیه ثروت هپ یهودی آلتنده در: بر قاچ
یهودی بر عرب قریه سینه کلدیلرمی، مرابجه چیلق
ایله بر قاچ سنه ظرفنده بوتون اراضی به مالک
اولو ویریبورلر...

تاتار تجارتنگ شو صوگ ۱۰، ۱۵ سنه لک
حیاتی تعقیب ایدنلر، مثلا قرانده، چای، دیری،
یوک ایشلرینک یهودی آینه ناصل کیچدیکنی
البت خاطرلرلر: ۱۰، ۱۵ سنه اول، تجارتجه
یهودی حاکمیتنگ آبده سی کبی یوکسه لن زالم
سرائی، روسلرک دینجه حاکمیتنه اشارت سینار یانک
بر عدیلی، تاتار محله لری آراسنده یوقدی؛
پیچان بازاری میداننی، چایخانه و خار چیونه لرینی
دولدیران یهودیلرده یوقدی؛ هر بری کوچوک اولسه
بیله مستقل تجارت ایدن تاتار سودا گرلری،
یهودی تجارتخانه لرینک خدمتچیسی درکه سنه
اینمه مشلردی؛ پک چوق ایچدیگمز چایلری
یهودی تجارتخانه لری دگل، آپانایف، یونوسف
واوتامیشفلر طاشیوردی؛ حتی بیش، اون سنه
اولنه کانه یه قدر بیله یوک و دیری ایشینده
یهودی ایله چکیشه بیله جک أبوکلریمز واردی...
یهودینک ذکا، استعداد و فعالیتنه، لکن بعض
قیودات اخلاقیه یه اهمیت ویرمکسزین، حاصل
ایتدیکی بو تفوقی چکه مهین باشقه قوملر، اکثر یا
قوه مفترسه ایله قارشى قویمق ایستلر؛ ایشته
بونکله شوراده، بوراده اکسیک اولمایان یهودی
قتال و غارتلری باش کوستریر، مخالفت سامیه
(antisemitisme) افکاری ظهور ایدر. لکن قوه
عقلیه، دائما قوه مادیه یه غلبه چالار: یهودی،
هدف امالنه طوغری، موفق و مظفر، دائما ایلرولر.
* * *
بزده ایلرولیلوردق. آرتیق لیتوانیدن

قومینڭ علم، صناعت، معرفت جهتلرنجه بو عصردهغی باشقردلردن نچه کره لر زیاده اولدقلری آکلاشیله در .

گرچه باشقردلر بو یئرلرنڭ توب کشیلری بولماسه لرده، بیک ایسکی عصرلردن بیرلی شول اورال اطرافنده یاشادقلری تاریخ اربابی طرفندن بیان اولنمقده در . بو باشقردلر حقنده ۱۰ عصر دهغی ابن فضلان، ۱۲ عصردهغی ادریسی، ۱۳ عصردهغی یاقوت خموی، ۱۳ نحی عصر اورتالرنه بولغان ابن سیده هم قزوینی، ۱۴ نچی عصر ابتدألرنده بولغان دمشقی، ۱۵ عصردهغی فارس محررلردن ابن داسته کوب شیلر فلمه آلمشیر؛ بونلرڭ ژولغا، قاما، طابول نهرلری آره سنده مستقل صورتده یاشی طورغان بر قوم ایدکلرینی بیان ایتمشلردر .

معلومدرکه، قدیم زمانلرده شرقی آسیای وسطی صحرالرنده کوچه حالده یاشایوب، سوکوره آرالردن آتیلا، چینگیزخان، آقساق تیمر کبی قوماندانلر ظهور ایدهرک بتون دنیایه دهشت ویرگان الوغ تاتار جماعتلری «ترك» قبیلهلرینڭ پدیریدر . باشقردلرنڭ شول تاتارلردن بولغان بر فرقه بولو چیلغی کوب مؤرخلر طرفندن بیان اولنه در .

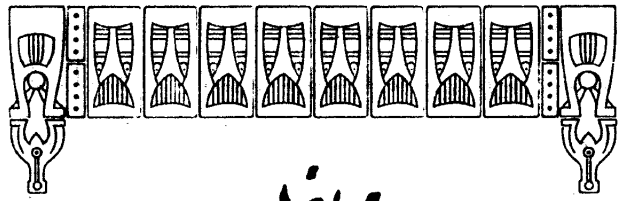
« استرلینبیرک » کبی بعض پرافیسورلر باشقردلری فین جنسندن دیه ظن ایدهلر؛ لکن باشقردلرڭ تیل، اخلاق، اعضا جهتلرینه باقلسه بو ظن نڭ باطل ایدکنده شبهه قالماز . آزغنه ملاحظه بعدنده ده بونلرڭ ترك - تاتار جنسندن ایدیکی ظاهر اولور . فلورینسکی دییور: « اوستدنگینه قاراغانده ترك قبیلهلری آره سنه اختلاف بیک کوبدر؛ لکن ترك قبیلهلری جمله سندن بولغان، تاتار و باشقرد قبیلهلری آره سنده بو قدر اختلاف یوقدر . ذاتا بو

ایکی طائفه هر ایکسی بونسل و بو جنسی بوله طوروب، برسی تاتار و برسی باشقرد دبه مختلف اسم آلقلری موقعلرینڭ اختلافندن غنه یاخود طرز معیشتارینڭ بر قدر باشقه لغندن غنه حاصل اولمشدر . فلورینسکی نڭ دیدیکی، حقیقتدن بیک یراق بولماس کبی ظن اولنه در . زیرا، قزان اطرافنی تاتارلر ایله اورال باشقردلری آره سنه اختلاف بیک جزئیدر؛ علم تشریح بوینجه قارالغانده ده اعضالری بر بوینه متناسب کورلمشدر . علم انساب علماسی قارشوسینده اڭ بیوک دلیل ایدلن لسان برلکی بونلرده مکملدر . زیرا، باشقرد لسانیه قزان تاتاری لسانی آره سندهغی باشقهلق، یوق درجه ده دیرلک آزدر . بونلر آره سندهغی بر قدر اختلاف فقط طرز معیشتنده هم بر آز علم، معرفت، صناعت جهتلرنده در؛ باشقردلرنڭ معیشتلری بدویتکه یاقین بر حاله اولوب، قزان تاتارلرینڭ معیشتلری یکرمنچی عصر مدنیته یاقین بر حاله در . باشقردلر علم و صناعت جهتلرنجه بیک کیروده اولوب، بونلره نسبتا قزان تاتارلری خیلی ترقی ایتمشلردر . ایشته، بر نسل و بر اصلدن بولغان بو ایکی طائفه آره سندهغی بو اختلافلر فقط موقعلرینڭ اختلافندن غنه حاصل اولمشدر . زیرا، قزان تاتارلری کوب وقتلردن بیرلی علم، مدنیته یاقین طور دقلردن آز غنه بولسه ده علم و صناعت جهتلرنجه ترقی ایتمشلر هم قزان دولتی روسلر طرفندن استیلا اولندقدن سوکوره تاتارلر روس مدنیته نڭ تحت تأثیرنده قالمشدر . لکن شول حالده باشقردلر عالم مدنیته یراق اولوب، کورشیلرنده قزاق و قالمق کبی بدوی طائفهلر بولندقدن بو وقتقه قدرلی بدویت عالمینڭ تحت تأثیرنده قالمشدر؛ آرالاشولری هم آلوش ویرشلیری دایما شونلر

نفیس طعاملر بیدره آلمازلر . بایلغینه کوره کندیسی نیچوک ییوب نه کیار ایسه بالاسنی دخی اول نسبتده تریبه فیلور . « اولادنا ا کبا- دنا» یعنی بالالر چکر پاره لرمزدر دیمشنجه هیچ بر آتا کیدرو، صالدر و طوغروسنده اهمال ایتیمسه كرك . لکن آتا و آناناڭ بالا حقنده اولغان وظائف معنویه سی قدرت مالیه ایله دگل بلکه تربیه فکریه سینیه قاراب یورر . ایشته کوز اوگندن اصلا آیرمایه چق بر حقیقت وار ایسه اولده بودر . یعنی وظیفه نی یرینه کتورمک ایچون بیلک و تربیه لازمدر . مثلا بالالرغه کیدرو، بیدرو خصوصنده آتالر قصور کوسترماز لر . بونسی معلوم؛ فقط کیدره بیلو، بیدره و ایچره بیلوده بر آز مشکلات واردر . نیندای کیوم کیدرملی ؟ نه لر بیدرملی ؟ پک چوق آنالر واردر که وقتندن ایلك طاتلیدن طوزلیدن، چیدن پشمشیدن اللرینه الکان شیلرنی بالالاریناڭ آغزلرینه طولدر لر . معدهلری هضم ایله آلماز، قارنلری طوپ کبی قبارر، بوینلری طال چبغی کبی نچکهر، دیشلری چروب دوکلور . بو یولده تربیه لنوب اوسکان بالالرده عصی پک چوق درلو خسته لکلر ظهور ایدر . بوناڭ اسبابی اولمق اوزره خاطراره پک کوب شی کلدیکی حالده اتساع معده (آش قازانی کیکایو) دن ایدیکی دوشنولماز . علم، بیلگی اولمدر . قدن سوگره معیشت خصوصنده ، بایلقناڭ فائده سینیه کوره ضرری کوب اولور . فقیر عائله نڭ برطق مرطق کیوملر کیوب آچیق هواده حرکات جسمانیه و ریاضت بدنیه ایله اوسمش بالالری البته بوکبی بای عائله نڭ بالاسندن بختلی هم مسعوددر . بوکبی وقتسز هر درلری یمکلردن تناول ایدوب صغوقدن صافلایمز دیه هر درلو بلی کیوملرگه بورنمش بالالر ، اون یاشلرینه

ایله بولغانفه عام و صناعت جهتلرنجه ترقی ایده آلمامشدر . ایشته ، بر آتاناڭ بالالردن بولغان تاتار و باشقردار آرسنده غی اختلافی فقط شول جهندنکینه حاصل اولمشدر ؛ یوقسه بونلر آرسنده باشقه و جهندن اختلافی برله ماسقه تیوشدر . (آخری بار)

م . هادی .

زیر تعلیم

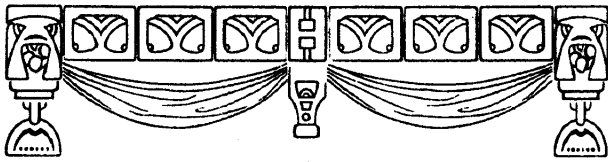
مریبلر دقتینه

آتا و آناناڭ بالالر حقنده اولغان وظائفی ایکی قسمگه بولنده در . برنجیسی وظائفی مادیه ایکنچیسیده وظائفی معنویه در . وظائفی مادیه بالالرنڭ جسمنه ، وظائفی معنویه ایسه روحنه عائددر . جسمگه ایدله چک خدمت آنی هر درلو خسته لکلردن صافلاب گوزل قارامق اولوب ، روحغه عائد خدمت ده آنی هر درلو رذالت سفالتدن صافلامقدر .

بو اورنده «وظیفه مادیه» هر درلو خسته لکلردن محافظه ، «وظیفه معنویه» ایسه هر درلو بوز و فلق و رذالتدن صافلامق دیه برنیچه کلمه ایله سویلد کمز بحثلر ایچنده کوب حقیقت لر و کوب علم لکلر واردر . آتا آنا مادی وظیفه لرینی ایفا ایتمک ایچون آرمو کوبو مال و دولتگه مالک ارلورغه تیوشدر . یعنی وظیفه لرینی اوتامک ، قدرت مالیه گه قاراب یورر . فقیر اولغانلر بالالرینه قیمتی کیوملر کیدروب

بیلیمك هر وقت دستور العمل ایدوب عمل ایتیمك لازمدر. وظیفه مادیه لری و آکا متفرع اولغان حقایقنی بیلهرك اوتارگه مقتدر اولغان آنا و آنالر وعموما مر بیه لر وظیفه مجنوبه لرینی هم بیلوب ایفا ایده چکلی جهتیه بونلرنك حمایه سنده اولان بالا لرنك جسملری قوتلی و سلامت، روحلری هم نشاطلی و غیور اولورلر. و حیاتلرنك لذتیده تابلور.

«ق. اگری»

مرسد و مخاره

یدی صو ولایتندن:

یدی صو ولایتنی قراقلری هر تورلی کسب و هنرلردن محروم اولوب، یالکز مال آسرامق ایله دنیا کچره لر. بایلر مستثنی اولدیغی حالک قالانلرنك قوللرنده صافلق آچه هیچ بولمیدر. قش کونلرنده نالوغ و باشقه مصرفلر ایچون بیع سلم ایله طوغاچق قوزی (قوی) بالالری صانارغه مجبور اوله لر. قزاق خلقینك اجتماعی و اقتصادی حاللری اوشبو سودادن باشقه هیچ توزالمیدر. شویله ایسه ده قراقلرنك بو سودا لری دعوی غه مؤدی بولمی اوز عادتلری بر برینی رضالاندرمقدر. بو طرفده اولغان ملالر اوشبو سودانی شریعت که خلاف کوره لر. قزاق خلقی ایسه آنك شریعت که خلاف بولوندن قورقوب آندن منعلنه آلایلر، منعلنورگه امکان ده یوق. فقط قزاق بایلری: «ایمدی بزم مالمز طوماغان حیوانلرنی صانوب آلومز سبیلی پچرانندی، بوندن صوگ آنی زکات صافلی آلاماز!» دیه بیانه

یتدیکلری خالده بویلی بوش آلطی یاشننگی بالارده کورلمکی لازم کلگان بویلردن فیصقه اولور. چونکه آیافلری ککریمش؛ یوکرمک اوینامق کبی شیلردن محروم اولدیغی ایچون اعضاسینه انبساط کلامش. کیتدکچه آیافلری قوللری نچکرمش، سیماسنه قارتلق توسی کر مشدر. بویچاره لر نه دن بو حالگه کلدیلر؟ خلقنده بویله شیلر وارمی؟ بو حال محض آنلر غه، تربیه ایتکان کشیلرنك بیلگیلردن نشأت ایتمشدر. بو بیلگینك بعض علامتلری حالا بالانك اوزرنده کوریلور. آنلرنك کلاپوشلرینه موینلرینه طوطیا، طوبالاق، قورت باشی، باقا فابرچقلی، کموش آچه لر بخار ماقلری آصه شلردر. گویا کوز دیکمسون... بو مخلوق عجیب گه نه دن کوز دیکسون؟

اويله ایسه بالالرنی نصل تربیه ایدهلر، دیورسز دگلمی؟ دیه بیلورسز اما آکا دائر تفصیلاتنك یری بو دگلدر. بن ایسه بونده آنا و آنانك وظیفه لری اوزرینه یالکز انظارنك دقتنی جلب ایدوب بونك اهمیتنی بیوتیمک استیورم. آنا و آنانك اولاد حقنده غی وظیفه مادیه سی قاراب طوررغه پک ساده کورینور ایکن بو وظیفه نی حقیله اونه مک ایچون کوب معلومات لازمدر. باقاچق بالانك ماهیت عضویه و روحیه سینی اول اوگرنمدکن و بیلمدکن صوگ نیچوک قارارمز؟

بالا آنادن یالکزدیلسزگنه دگل هم صوفر و صانغراو، ذوق ولمس حسلرندن محروم اولارق طوغار. بالاخر بونلرنی تدریجاً کسب ایدر. بو حواسنك بعضیلری پک تیز آچلور. ایسه ده بعضیلری آیلرچه حتی ییللرچه مدت صوگره آچلور. بو حواسنك هر بزینك مخصوص تربیه لری واردر. ایشته مر بیه لر ایچون بونلرنی

آنلاشلدیغینه کوره ترجمه، روسیه اسلاملری آنکارلق درجهده ینگلدر. بتونسی ۸ جلد و هر جلدی بر صوم ۵۰ تیندن بتونسی ۱۲ صوم اوله چقدر. بو کتاب تمام اولدیغی ایله ترکی لسانینه فلسفی و اخلاقی اولان بیوک بر اثر قوشلمش اولور. غزالی ترجمه سینی بو کونلرده باصلمقده اولان «امام غزالی» نام رسالهده مفصل صورتده یازدق. «احیا» حقنده هم بر قدر بحث ایلدک، شونک ایچون بو یرده بونلر حقنده سوز اوزایتورغه مناسب کورلمادی.

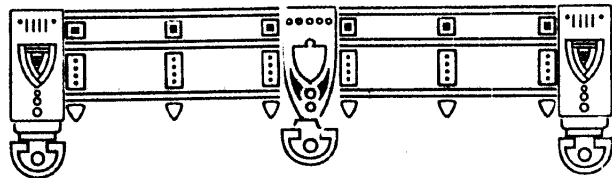
«مکتب» - ۵۲ بیتده قزان شهرنده «ملت» مطبعه سی طرفندن نشر ایدلمشدر. اوقور ایچون دیه ترتیب ایدلمش بو اثرنک لسانی ینگل و املاسی، باشقه پک کوب اثرلره کوره درست وقاعده لیدر. معاملرنک دقت ایدولری آرزو اولنور. مرتبی ع. د. افندیدر.

«اصول حساب» - رشديه صنفلرنده تدریس ایدلنور ایچون یعقوب خلیلی طرفندن ترتیب و «صبح» کتبخانه سی طرفندن نشر اولنمشدر. بو اثرنی حق ایله انتقاد ایتمک وظیفه سی معلملر اوستنده اولسه کرک. بهاسی ۲۰ تیندر. هر بر کتابچیلرده بولنور.

«آلتون اتهچ» - روسچه یازلمش خیالی بر حکایت ع. توقایوف طرفندن اوشبو اسم ایله ترجمه ایدلمش و «صبح» طرفندن نشر اولنمشدر. شعر سویلرگه بو درجهده اقتداری اولدیغی صوگ توقایوف افندی کلیله ودمنه، اخوان الصفا جموعه سی، فاکه الخلفاء نام اثرلرده اولان حیوانات حکایتلرینی و بهایم آغزلرندن سویلانمش امثال و وعظلرینی اوشبو روشده شعر اوله رق سویلر اولسه صییلر کوکلرینه اوقو دریدینی صالدیغندن اوستون اخلاقلرینی تریبه ایدرگهده یاردم ویرمش اولور ایدی.

کوستر و بزکات ویرمیلر. بعض بریاش ملالر مذکور سودانی درستلرگه طریشوب یورسه لرده آچیق دلیللر کوستره آلمادقلرندن کوکلمز قرار تابمی. شونک ایچون بو طوغروده «شورا» ده بر ایکی جمله ایله جواب ویرووگنز مطلوبدر. «دین مسئله سیدر، فلان یردن صوراکز!» دیه حواله کز، بهانه کز بزم قاشمزده مقبول دگل. «شورا» ده بو طوغروده البته بر جواب اولسون! «الحاج تگری بیرگان طروسبیگوف»

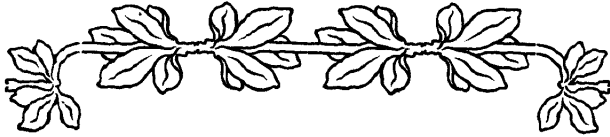
«شورا»: - شرعی فتوالر یازمقندن معذور ایدیکمزنی تکرار بیان ایتدک. فتوی ویرمک شرطلری بزده موجود دگلدر. فقه و حدیث کتابلرینی مطالعه ایدر اولسه کز عصر سعادت، یوق حیوانلرنی صاتو معامله سی اولدیغنی وشوگا اعتماد ایدوب امام شافعی حضرتلرینک طوماغان حیوانلرنی صاتوق درست دیدیگنی، ضرورت اولوق شرطی ایله باشقه مذهبلر ایله عمل ایدرگه حقیلر رخصت ایتدیکلرینی کوررسز.

تقریر

«احیای علوم ترجمه سی» - «احیای علوم الدین»، اسلام اماملرندن و فیلسوفلرندن اولان غزالی اثریدر. بو یرده اسیمینی ذکر ایتدیگمز کتاب ایسه شونک ترکیچه ترجمه سی اولوب بو کونده استانبولک «آرتین آصادوریان» مطبعه سنک باصلمقده در. مترجم وناشری سلیمان توفیق الحسینی افندیدر. اداره گه کامش فورمه لرندن

شول جهتدن مشار ایله حضرتلری مصر مطبوعاتی طرفندن هر وقت ثنا واحترام ایله یاد اولنور. بویرده اسمنی ذکر ایتدیکه زرساله ده، مملکتهمزده ادبیات عربیه ایله اشتغال ایتمکده اولان شاگردلر ایچون شایان استفاده ایتدیکنده شبهه یوق.

ایمانی

حکومت سیاستینک اوکفه آشوی بو هفته لرده بر نیچه مسئله ده کورندی. بر طرفدن غوسودا- رستوبینی دوما و صاویت هم مینسترلر کابینیتی نك اکثریت ایله قرارلری و ایکنچی طرفدن اوک پارتیه لر نك طلبلری بر برینه قارشى کیلوب اختلاف چققان مسئله گنیرالنی اشتاب نك هیأتی تعیین ایتلو مسئله سی اوکله طلبنچه حل ایتلدى. اوک پارتیه لر، ینه نغراق اویشوب غ. دومانك مرکزی بولغان اوکتابریستلر ایسه اوزلرینك قصقى ده قالدقلرن کوندن کون نغراق سیزه باشلادیلر. مینسترلر کابینیتنده ایك صوک بولغان ایزوولسکی اورنندن چغوب آنك اورنینه اوک غاریمکین تعیین ایتله چکن صوگى تبلیغراملر خبر بیرهدر. بناء علیه کابینیت ینه اوکلاشه. آله هر بر شرط ایله صلح قه کیله طورغان غصپادین اصطالیپین کابینیتی «مشروطی» صفتینی تیزدن بتونلای جویاچغینه شبهه فالیدر. غ. دوماده معارف بودجتی قارالغانده بر سیمیناریه ده مسلمانچه دین معلمینه وظیفه تعیین ایتلو مسئله سی مناسبتی ایله مسلمانلر معارفی توغر یسندک دوما منبرنك سوزلر سویلاندى

«الموافقات» - ۵۰۹ هجریده وفات اولان ابو اسحاق ابراهیم بن موسی الشاطبی نك ابو حنیفه ایله مالک مذهبی آراسنده اولان موافقت ومقابله لر حقنده ترتیب ایدلمش اوشبو بیوک اثری فاضل موسی جارالله افندی تصحیحی ایله «صبح» طرفندن نشر اولنورغه باشلاندىغی اسمه زگه کلمش برنچی فورمه سندن معلوم اولدی. بو کبی عزیز ومفید بر اثرنی نشر ایتدیکی ایچون علم اهللری «صبح» غه منتدار اولسه لر کورک. باش طرفینه محترم موسی افندی طرفندن ترکیچه یازلمش مقدمه سی «الموافقات» ایچونگنه دگل بلکه عمومی عورتده اصول الفقه حقنک مقدمه وتحصیل علم اوستنده اولان شاگردلر ایچون بر رهبر حساب ایدلسه سزادر. موسی افندی نك کتاب تصحیح ایتمکده اولان اعتناسی شول درجه ده درکه اکرده اوشبو حالنده دوام ایتسه اسلام اثرلرینی تصحیح ایدرک نشر ایتمکده اولان مستشرقلرک منتلرندن اسلام عالمینک فورتملقینه سبب اوله چغی امید فیلتور.

«شرح دیوان طرفه بن العبد» - جاهلی شاعرلردن اولان بو شاعر، ظهور اسلامدن ۷۰ ییل مقدم آنچق ۲۰ ویا که ۲۶ یاشنده مقتول اولمشیدی. «قصیده دالیه» سی (*) معلقات آراسنده اورن آلمشدر. بونده ذکر ایتدیکمز شرح، طرفه دیوانی اوزرینه «شعقیط» عالملرندن اولان احمد بن الامین طرفندن یازلمش وقزان شهرنده «اورنهک» مطبعه سنده باصلمشدر. احمد افندی، مصرده بر چوق اثرلر یازدیغندن باشقه غایت عزیز ونادر اولان سلفی اثرلرندن کوب شیلرنی تصحیح ایدرک نشرینه سبب اولمشدر.

(*) پک مشهور اولان: «ستبدی لك الايام ما کنت جاهلا. ویأتیک بالاخبار من لم تزودی» اوشبو قصیده دالیه دندر.

ومع ذلك حاضره يڭى سلطان نڭ مشرو-
طيت كه آند ايتوى، ملت مجلسى نڭ اوز اشذنه
يخشى دوام ايتوى، كابينيت نڭ آڭا موافق حركت
ايتوى، اهالينڭ كوندن كوندن طنچلانوب معيشت
نڭ طبيعى حالينه كروى، چيت الوغ دولتلرنڭ تركيه
ده گى يڭى وضعيت نى اعتراف ايتولرى مستقبل گه
اميدلى قارارغه يول بيره لر؛ تركيه ده مشروطيت نڭ
نغاويون اميدلندره لر. هم انشاء الله شولاي بولورده؛
ايندى بيك قيمت بها ايله قايتاروب آلنغان حرريت
و مشروطيت آرزان غنه كيرى بيرلما سدر.

**

ايران ده محمدعلى شاه مشروطيت كه صلح
ايته چكىنى اشلىرى ايله ده تاكيد قىلوب طور.
يڭى تعيين ايتلگان وزيرلر (كابينيت)
چنلابده مشروطيت طرفدارلرندن جيولمىش.
كابينيت اعضالرينڭ دورتسى آوروپاده
تحصيل على كورمىش ضيالى آدملردر.

«مجلس» كه صايلاو نظاملرينڭ تيزدن
اعلان ايتيله چكى، برنجى «مجلس» اعضالرينڭ
يگىدن صايلا نيمچوق بو «مجلس» كه كره چكلىرى
يڭى كابينيت طرفندن تايمين ايتيله در.

لكن اختلافيلرنى بولارغنه طنچلاندرمى.
آلرنڭ بعضلىرى محمدعلى شاهنى بتونلاى تخت دن
توشررگه تليلر وشول نيت ايله طهران غه تابا
حركت ايتهلر. بو حركت نڭ قايدى باروب
چقاچقى يا فايده توقتالاچقى ئلده معلوم توگل.
روس عسكرى تيريز ياننده همانده طور.
تيريز اهالى سى فولنده غى قوراللىر جيولوب
آلارنڭ قوتلىرى يتورله در.

عثمانلى عسكرلرينڭ ايران غه كروى
توغرىسنده غى خبرلر تاكيد ايتلمدى.
گيرمانيه ايمپراتورى ويلهلم ايتاليا قارولر
هم آفستريا ايمپراتورن زيارت ايتوب «اتفاق

هم شول مناسبت ايله مطبوعات ده ده بر آز
مذاكره قىلنوب اوتدى.

مسلمان فرا كسيه سينڭ، بار قوتن جيوب
سلكنوى بردوك تاثيرسز قالمادى. لکن، بر
آز سويلاوگه بر آز يازوغه تاثير ايتيه آلو ايله
معيشت كه تاثير ايتيه آلو آراسنده غى مسافه نڭ
بيك يراق بولوى بزنڭ ياقتى اميدلرمزنى ينه
صوڭغه قالدريه؛ خلق وكييللرينڭ مسلمانلر
آراسنه معارف نشرينه بولشولرن ينه اوزاغراق
كونارگه مجبور ايتهدر.

**

كورشيمز تركيه ده يڭى اوزگارشلرنڭ
ياڭغراوى آلدده باصلمى.

نوشورلگان سلطان عبدالحميد نڭ صوڭقى
قيمىلد اونده يعنى ۳۱ مارت واقعه سنده باشلاب
يورگان كشيلىر حربى محكمه طرفندن حكم ايتيله لر.
استانبول نڭ تورلى يرلرنه، كوز آلدننه غى
ميدانلرده بر نيچه كون دار آغاچلىرى طوروب
اوزلرينك جان ارنتكچ قربانلرينى خلقغه تماشا
ايتىرديلر.

سورگونگه ييارلگانلر، تورمه لرگه توپلانغانلر
يوزلرچه مڭلر چه در.

آناطولى ده آطنه ولايتنده ارمن مسلمان
قرلشولرن باصارغه، روم ايلنده آرنالدرنى يڭى
حكومت كه فارشى كونار يلودن طيارغه تاذيب
آلايلرى (كاراتلنى آتره دلر) كوندردى. درست،
صوڭقى خبرلر هر ايكى قطعده طنچلق يرلاشكاننى
تاكيد ايتهلر. لکن مونداي طوپاص كوچ ايله
يرلاشدرلگان طنچلق نڭ نى بهاغه توشكانى ونيدن
عبارت بولغانى بزنڭ روسيه ليلرگه بيك معلومدر.

شوڭا كوره تركيه ده يڭى حكومت نڭ يرلاشوب
يتوى مسئله سنده بر آز توتلعوب جواب بيررگه
توغرى كيله در.

محیط دیکز پنده اولان پاراخودلر یاردم گه کلوب
یتمشلر و آدملری قورتولدروب نویامشلر ،
پاراخود ایسه کندیسى باتمشدر .

* صوغش وقتنده خدمت قیلور ایچون انلر گه
عسکرلک خدمتی اوگرتمکده لردر . بو اتلر
خبر یورته چکلر ، عسکرلری ایزلیه چکلر ، جراحی
اولانلرنی تاشیاچقاردر .

* دمشق تورمه سنده نچه ییللردن بیرلی
محبوس اولوب طور مقده اولان مشهور فؤاد
پاشاغه : « شمدی ترکیه ده حریت ویرلدی ،
آزاد اولدک ، تورمه دن چیقاچقسین ! » دیه
حبس خانه ناظری تبلیغ ایتدیکنده ، فؤاد
پاشا : « یوق ! بو خالده حبس خانه دن چیقام ،
استانبولده بندن آلدقلری فلچنی و کوکر کمده
یورتمکده اولدیغم نشان و میداللرنی اولگیچه
اورنلرینه تاغوب ویرکز ، تورمه دن شوندن
صوگ چیقارم » دیمشدر . واقعا استانبولده
آلدقلری قلچ و میداللرنی دمشق گه کیر و
بیاروب کیوملرینه تاققلری صوگ فؤاد پاشاده :
« ایشته چیقهق وقتى یتدی ! » دیه تورمه گه
وداع ایلمشدر .

* انگلتره ده ایرلر گه کوره خاتونلر صانی
بر میلیوندن زیاده در .

* ۱۹۰۷ نچی ییلده آمریقادا تارالمش
غزته و ژورناللرنک نسخه سی اون میلیارددن
اوزمشدر .

* صوگ حسابلره کوره چین خلقی
۴۳۵ میلیون مقدارنده در .

* آوروپا فابریقه لرنده یرتلمی ، اوتده یانمی
طورغان کاغد اشلنه باشلانمشدر .

مثلت» نك ینه نفایوینه سببچی بولدی .
بو اتفاق ترکیه نیده اوز طرفینه بوررغه
طریشه هم صوگفی وقتده موفقیت علامتلریده
بر آز سیزوله در .

نوعه

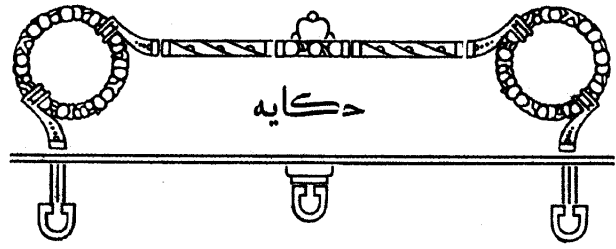
تاریخ و ایستغکه سی

کییفده ، جنوب غربی ولایتلرنک تاریخینه
دائر و ایستغکه آچارغه حاضرلنه لر . بیک کوب
آثار عتیقه صاحبلی اشتراک ایته چکلر .

* آوروپاده خاتون قزلر ایچون زور بیلان
تیریلریندن آیاق کیوملری و پیر چانکالر بوندن
باشقه بیک کوب زینتلر اشلاندر . لکن
اولک حالنده طونالغان بیلان تیرسی ایله ترک
حالنده طونالغانی آراسنده گوزلکک طوغروسنده
کوب آیرم اولوب ترک حالنده طونالغانی
غایت گوزل اولمقده در . شونک ایچون حاضرنده
بیلانلرنک تیریلرینی تریلای طونامق عادی
شائع اولمشدر . (آدم بالاسینک ظلمنه ، وحشلیکینه ،
قساوتنه بر چیک اولماز آخرسی ، بونی کوتارگه ده
اورن یوق !)

* هوایت شرکتینک « ریسپوبلیک » اسمنده
اولان پاراخودی ایچنده ۷۶۰ آدم اولدیغی
حالده « نیویورق » شهرندن ۳۰۰ چاقروملر
کتدیکندن صوگ « فلوریدا » اسملی پاراخود ایله
برلشوب غرق اولا باشلامشدر . شول وقت
چبقسز تبلیغرافی ایله اطراف غه خبر ایتدیکلرندن

حكايه

اوقوچى قز

۴

يوقودن بىك صوڭك طوردم . ساعت اون
برلر بولغان ، آنام قهوه اچارگه باغچهغه چققان
ايدى . بر آز كولومسره ب :

– صوڭك نى حال ، طاغىن قورقنچلى توشلر
كورمادكمى ؟ ديدى .

– يوق ، ديدم .

– شوندى معناسز بر توشنڭ سىنى قورقتو –

وينه ميين تعجب ايتدم . اوزيگه معلومدركه ،
توش واقعه بولغان بر نرسه نڭ فوق العاده
بوزوق و اوزگارمش صورته انعكاسندن عبارتدر .
سين « مورى » نڭ « يوقو و توش كورو »
اسمنده گى رساله سن اوقوب چق . بو بىك جدى ،
فنى بر اثردر ، ديدى .

آنام وقتيله فن قورصلرينه دوام ايتكان .
كوب اثرلر اوقوغان . اما ميين يالكز رومانلر
وحكايلر اوقونى غنه سويه ايدم . « انعكاس » نڭ
نى ديگان سوز ايدىگنى آكلى المادم ويوقو
حقنده بولغان فنى بر اثر بىك اچ پوشدرغچ
بولورغه تيوش در همده اول هر كمنڭ اوزينه
قاراب سويلانه طورغاندر ديه اچمدن قرار بىردم
وشول سببلى مورينڭ اثرن اوقورغه هيچ تلامادم .
توشمده راوينسكى نى كورگان يرگه طابا
كىتدم . اول يرده گى هر نرسه موندن بر آطنه ،
بر يل اول نيچك ايسه حاضرندده شولاي ايدى .
توشمده آنڭ ايله برگه اوقورغان اسقاميقه

اوستنه اوقوردم . يوره گم تيبه باشلادى .
قبضيت لندم .

كوندزگى آش وقتنه قدر كون كوڭلسز
اوندى . باشم اورتدى . قايا باروب به ريلورگه
بلمادم . كيچه گى شيكللى بو كونده آشنى
بالقونغه حاضرلگانلر ايدى .

آشارغه هيچ اشتها يوق . بر نيچه فاشق
شورپاغنه قاپقالادم . سويلاشه سيدة كىلمى .

چينلر يوده تده . اوزينه آشارغه طاشلاغاننى
كوتوب اتمز « شاريق » ده هيچ طوقتاوسز
قويروغى ايدهنكه بهروب طوره ايدى . تاريلكه
لرنى جيا باشلاغانده ، قاپقاده ايغىنات نڭ قزل
كولمگى كورندى . اول آت منوب شهرگه پوچتهغه
بارغان ايدى . قاپقادن كراچ آتيني اوغلى
استىپانغه بىرديده اوزى آفرونغنه بالقونغه
طابا كىلدى . اوڭ قولنده ، شهرده آلغان نرسه لرى
طوترلغان كولوك ، صول قولنده بر نيچه غزته لر ،
قالون ژورنالدىن عبارت بر كتاب وايكى دانه ده
خط بار ايدى . بزنڭ يانمزغه كىلگچ ايغىنات
بازارده آلغان نرسه لرينڭ حسابن بىررگه
طوتوندى . كسه سندن كرلانو ببتكان بر زاپيسكه
واچ سوم ۴۰ تين آقچه چغاردى . بارده واق
آقچه ايدى . قات ، قات صاناب اوزون اوزادى
حسابلادى .

نهايت ، آنام آڭكا قاراب :

– يارى ، بار كيت ايندى ، ديدى ؛

و ميكا قاراب :

– كمدندر بوخطلر ؟ ديه صورادى .

آنامه جوابا :

– برسى يالطه دن ميشادن ؛ ايكنجيسى

آنا پتروؤندان شيكللى ، لكن آنڭ قولى

ايكانلگن آيرم آچيق بلوب بولمى ، ديدم .

بوڭا قارشو آنام :

آلغان بولدى. اما خطنە قاراغاندە كورينەكە،
 آندە زريلوست (عقلغە اوطورو) هيچ يوق
 ايكان. يالكز خفتلك و خفتلك. حقيقە،
 اوزمز بارماينچە طرغرى كيلماس آخرسى.
 چونكە بوگون يوز صوم يياررسن، ايرتەگە
 طاغن يوزنى صورار. ھمدە طاغن نينديدر
 پولوزوف و سوشينسكى لار ايله اوچراشقانلر.
 كمدر آنلر، بلەسنمى سين؟

— يوق، بلميم... ديدم و آنام ايله
 بالطهغە باروب بر نيچە كوندن صوك راوينسكى
 ايله كوريشو احتمالننى ايسابلاب شول چافلى
 كوكلم قوبدى، باشم ايلاندىكە، اكر اوستالگە
 طوتونماسام هيچ شېھەسز عالم بتوب يفيلاجق
 ايدم. دارس، دارس يورەگم تيبە و اچمدن:
 «مين نيچون بولاي بولام ايكان؟» ديه ايسابلى
 ايدم. بركت بيرسونكە، آنام مينم بو قدر
 غايان ايتكانمنى سيزمدى و بر آز اچولانوب:
 — نە قدردە احق بالالر، بونلر! ۲۲ صوم
 آفچە - ھم فوق العادە كوكللى ايمش! نيك بولسە
 بواشنك اچندە بر يونسزلك بولورغە كيرك.
 سينك ايله ايكيمز اوزمز بارماينچە بولماس شول
 آخرسى. يوفسە بويالطە بزگە بيك قيمت كە
 نوسار، ھمدە آنلرنى آندن اوكتابرسز قايتارادە
 آلمازسن...

آنم اياھ يالطهغە كيتار ايچون شنبە كون
 يولغە چغارغە فرار بيرگان ايدك. لکن پراچقا
 (كر يووچى) كرلرمنى اولگورتگانلك سببلى
 شھنبنە كون گنە سفرگە چعا آلدق. شول كىچكگان
 ايكى تاوليك ميكا ايكى يل قدر اوزون طويولدى.
 نونلرى آزغنە يوفوغە كيتكان كيك بولدم ايسە
 راوينسكى نك متفكر كوك كوزلرى، صارىغە
 مائل لطيف صقالى كوزيمە كورينە، صكرە درحال
 كوزلرم آچيلە، طوروب قاراۋا تيمە اوطورە

— ميشانك خطينى سين اوفيچى، مينم
 كوزلگم يانمدە يوق ايكان، ديدى. كانويرتنى
 يرتدم و طاوش ايله اوفورغە باشلادم:
 «سوگيلى انكاي! بز ۋاسە ايله تفلپسندن
 ۋلادى قفقازغە قدر عسكرى غرۇزىن يولى
 ايلە، آندن نوۋوراسە يسكى گە تيمر يول
 ايلە و آندن يالطهغە دكزدن پاراخود ايله كيلدك.
 پاراخوددە اوچنجى قلاصدە پالوبادە، عبادت كە
 باروچى خاتونلر ايله برلكدە كيلورگە مجبور
 بولدى. دكز طوافونلى بولدى. پاراخودمز
 بيك ساللاندى. اوچنجى قلاصدە كيلوموزنك
 سببى شولدركە، يولە كيلگان وقتدە يانمزدن
 آفچەمىزنى آلدردىق و آي يالكز نوۋو-
 راسە يسكى گە بتكاج گنە سيزدك. انكاي! اچولانا
 كورمە ايندى. مونك ايچون بيت مين عيبلى
 توگلەن. ۋاسەنك يانندە يكرمى صوم آفچەسى
 قالغان ايدى. حاضرندە شونك ايله كيچنوب
 طورەمز. ايندى ميكا بيك تيزدن تليغرام ايله
 هيچ بولماسە يوز صوم آفچە يبارە كور. مين
 ئلدە ۋاسەگە بورچلى من. موندە ھر نرسە
 ايس كيتكچ قيمت. لکن فوق العادە كوكللى
 وقزىق. بز موندە «پولوزوف» و «سوشينسكى»
 ايله اوچراشدىق، ھمدە ناناشانك معلمى راوينسكى نى
 كوردك. انكاي، عفو ايت ھمدە زنھار تيزرەك
 آفچە يبارە كور. آدرسنى بالشوى موسقوۋسكى
 غاستينسەگە ياز. اكر اوزك ناتاشا برلن
 كيلسەك بيگرەكە يخشى بولور ايدى. موندە
 بالە بيگرەك كوكللى ايندى. دكز بيك گوزل
 ھم ھر طرف يم يشل...»

خطنى اوقوب بترگانندە آنامنك چرايى
 بوزولغان، بارمق اوچلرن بيتوب اوستالگە
 بتروب طوراً ايدى. ديدى:

— ميشا كيمناز يابتروب آنيستات زريلوستى

(طاوولر) قالدى. آنلرنىڭ آستلرندىن اوتە طورغان قاب قاراڭغۇ تونالمىنى اوتوب كىتىدك. ماطور زىنگار كوك كورنمگە باشلاندى. «مكە نىزى طاوولرى» اسملى استانسه نى اوتدك. مونه، بردنبر كوزمىزگە، ايگى چىگى بولمغان دگىز كورندى. مترجمى ف. ك. (آخرى وار)

لطائف

۳۴

عرب شاعرلردىن مشهور فرزدق مدینه اورامنده اوچرامش ايگى كىمىسەنىڭ اسملىرىنى صورمش ايدى. بونلر ايسە، بزم بىرم فرعون وايكنچىمىز دە هامان، دىدىلر. فرزدق بوتلرە: «تموغدە اورنىگىز نە پىردە؟» دىە قايتاروب صورادىغىندە: «فرزدقنىڭ كورشىمىسندەمىز!» دىە جواب وىردىلر.

۳۵

بىر كىمىسە اوينە كالمش بىوك مسافرلردىن بىرىنە: «افندم حضرتلرى بىر چىنياق چاى اىچار وقتىگىز اولورمى، يوقسە بويلەگنە سويلاشوب اوطوررمىمى؟» دىمىشىدى. مسافر حضرتلرى دە: «اىركىنلىب آش آشاغاندىن سوڭ، چاى اىچوب سويلاشوب اوطوررمىز!» دىە جواب وىردى.

وتىزلىمنى فوجاقلاب ايسابكە طالا ايدىم. قورىهرسكى پويىزدنىڭ واغونىنە كىرگىچكە كىڭ بىر صولوش آلدىم. سىنتابىر آينىدە يلى مەلىكتكە اوچا طورغان قوش، اوزىنىڭ باراچق بىرنە يلى لىق بارلىغىنى نىچىك سىزمىكە ايسە، مېنىدە اوزىمنىڭ حىيات وسعادتكە طابا بارغانىمنى شولاى سىزە ايدىم.

آخىرى بىك يونچوغان بولغانىمىن، واغونىدە تىرەن يوقوغە طالدىم هم توشىمە ھىچ نرسە كرمىدى. لىكن اىرتە بىلن اىرتوك ساعت بىشلردە يوقودىن اويغاندىم. «جانكوى» استانسه سىنى اوتدك، اصل قىرىم باشلاندى. مېن فوق العادە بىر صورتدە گوزللك كوتە ايدىم. خالبوكە بتون اطراف طاشلىق صاب صارى استىپدىن عبارت ايدى. طىبىعتنىڭ گوزللك ولطافتى سىمفر وپولنى اوتكچ باشلانادر، دىدىلر. واغون تىرەسندىن بىك زور يوزوم باغچەلرى وىراقىدەغى طاوولر كورىنوب، كورىنوب قالسىدە طاغىن كوزدىن يوغالوب كىتەلر ايدى. بىم ىشىل اوبىسو بىر بىرگە باروب يتدك. يافراقلىرىنە طوزان فونغان ويوغارى باشلرى اوچلا يوب كىتكىن آغاچلر كورندى. مېن باشدە بونلرىنى توپل تىرەكلرى دىب ايسابلەگان ايدىم. سوڭرە سىروى آغاچلرى اىكانىنى بىلدىم. ايگى ياقىدە آب آق اىزويىست طاشلردىن عبارت قىيالر

محررى: رضا الدين بن فخرالدين. ناشرلىرى: محمدشاکر و محمد ذاکر رايىفلىر.

«شورا» اورنبورغده اون بىش كوندە بىر چققان ادبى فنى و سىياسى مجموعه در.

ТАКСА ЗА ОБЪЯВЛЕНИЯ:

на 2-й страницѣ обложки 30 коп.,
на 3 и 4 стр.—20 к. за строку петица.

Адресъ: г. ОРЕНБУРГЪ :
Редакция журнала „ШУРО“.

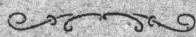
آبونە بدلى: سنەلك ۴، آلتى آىلىق

۲ روبلە ۲۰ كاپك.

«وقت» بىلن بىرگە آلوجىلرغە:

سنەلك ۷، آلتى آىلىق ۳ روبلە ۸۰ كاپك در.

- «صاصنا» قریه سنده (واتفه غو پیرناسی)
 عبد الحق افندی گه جواب : ۱۸۶۹ نچی میلادی
 ییلده محرم ابتداسی ۱ نچی آپریل سهشنبه
 کوندر . یا ککشلق ایسه بونی ۹ نچی آپریلدن
 حساب ایتمک نقطه سنده اولسه کرک .
 صادق افندی گه : فکرگز طوغری اولسه
 کرک .
 آبونه یازلمش کیمسه لرگه وقتنده مجموعه
 وارماز ایسه ، خبر ایلولری مطلوبدر .
 بالوغی استانسه سنک میراثوف گه : سرلرگه
 «شورا» کیتوب طورادر .
 احمدجان افندی بیکنروف گه : رادلوف
 حقنده اولان مقاله گز مجموعه ترتیب ایدلنوب تمام
 اولدیغی صوگ آلدی .
 «اوست قامنیغورسکی» ده موسین افندی گه :
 حمیدوف و قومپانییه سی استینه «شورا» کیتهدر .
 محمد صابر حضرت گه : آدرسگز آله
 شدرلدی .
 ق . اگرچی افندی گه : نوبتی ایله باصلور .
 م . م . ک . افندی گه : چاخونکه حقنده اولان
 مقاله گز باصلور .
 «اندیجان» ده حافظوفی افندی گه : ۴ نچی
 نومبر «شورا» ییارلدی .
 آخوند قراشوف افندی گه : مقاله لرگز ننگ
 هر بری اوز نوبتلری ایله درج اولنورلر .
 امام صنعت الله افندی گه : مکتوب گز بو عدد
 ترتیب ایدلدیکی صوگ آلدی .
 معلم ولیشوف افندی گه : مطالعه ایندیگمز
 صوگ جواب ویرلور .
 مدرس طاهر افندی گه : ۳ نچی و ۴ نچی
 عدد «شورا» ییارلور ، صورمش کتابلرگزنده
 شونلر ایله برلکده اولور .
 احمد فیضی افندیگه : آوروپا مدنیتی
 «شورا» ننگ اکثر اوقوچیلرینه آز معلوم
 اولدیغی سببلی «مدنیت» سرلوحه سی ایله
 یازلمش مقاله گز درج اولنمادی . «هر شینی
 بیلو خیرلی» دیسه لرده بعض شیلرنی بیلمامک
 هم ضرر سز اولسه کرک .

ایفیدرا قوزمیچ نباتی

قوری سزلاو، آش باتماو، قان آزلقدن فائده بیره
 تورغان برشفالی نبات بولغانی ایچون بزنگ روسیه ده هم چیت عملکت لرده ده استعمالده در .
 بور اورمانندن تامری ، چاچک هم اورقلری ایله برگه جیولمش ایگ یغشی صورتی
 قاروبقه ده بولنوب قداغی بش صومدر . ایکنچی صورتی اوچ صوم ، اوچونچی صورتی بر
 صومدر . ۱۸۹۶ نچی یلدن بیرلی ایفیدرانی بیروب نورامز . ایگ کوب بیرگانمز برنچی صورتد .

آدریسیر: г. Бузулукъ, Самар. губ., В. Вагапову.

شَرِيْقٌ كَاتِبٌ خَاتَمٌ سَيِّدٌ
صِيَّحِيٌّ : أَحْمَدُ إِسْحَاكِيُّ
أَوْ شَرِيْقٌ شَهْرٌ زَيْدٌ
سنة تاسيسى ١٩٠٦

يا شامًا مفصل « اسامى الكتب »
باصلوب اچقدى . بوش بيارلور .
بيش، صومغه قدر پوچته مارقهسى قبول اولنور .
بر مقدار زادانكه بيارلسه زاكازنك
قالغانى نالورثايله بيارلور . پوچته مصارفى
آلوچيدن . زادانكسز نالورث بيارلماس .
آدرس : Орскъ, Оренб. губ.,
Ахмеду ИСХАКОВУ.

٨٠ تين	كمال النصيحة والادب	التاج المرصع بجواهر القرآن والعلوم	٦٠ تين
٤٠ ة	فلسفة عبادات ضياء الكمالى	التاج المرصع ترجمهسى	٦٠ ة
٢٥ ة	اسلام وهانوتو محمد عبده	جمال العالم طنطاوى جوهرى	٤٠ ة
٢٥ ة	فلسفه نقطه نظرندن دين	الرد على الدهريين	٣٥ ة
٢٥ ة	فلسفه اسلاميه	الدين فى نظر العقل الصحيح	٥٠ ة
٢٠ ة	سفير الاسلام	سير الروح للبقاعى	٦٠ ة
١٨ ة	اسلام ذاكر قادرى	سر تقدم الانكليز السكسونيين ٢ صوم	٥٠ ة
٣٠ ة	مدنيت و اسلام	فلسفه ابن رشد	
٤ ة	فلسفه دن بر قطعه	الفصل فى الملل والاهواء والنحل	
٤٠ ة	اسلاميتك معارفه نعلقى	هامشده: الملل والنحل لابن	٣ صوم ٨٠ ة
٢٥ ة	ادبيات عربيه ايله علوم اسلاميه	حزم ٥ جزء ايكى جلدده .	
٨٠ ة	آورپا آداب معاشرتى	الفوز الاصغر	٣٥ ة
٢٥ ة	آنا بابا احمد مدحت	كتاب الروح لابن القيم الجوزى	
٣٠ ة	پدر اولمق صنعتى	اعلا جلدلى ٣ صوم	٥٠ ة
٤٠ ة	چوچق	ما بعد الطبيعة	٦٠ ة
٥٠ ة	الهامات وتغليطات	محصل افكار المتقدمين للرازى ١ صوم	٣٠ ة
٣٠ ة	بن نهيم ؟	النشر الزهرى فى رسالة النسر الدهرى	٥٠ ة
٣٥ ة	فاطمه عليه خانم	اطباق الذهب مشكل	٦٠ ة
٢٥ ة	دهريلرنك مذهبى ابطال	الانسان الكامل	١ صوم
٢٠ ة	آلتون نتهج رسملى نوافىق	البيان والتبيين ايكى جزء	١ صوم ٣٠ ة
١٥ ة	اسپيرانتو تلى	تفصيل النشأتين وتحصيل السعادتين	٥٠ ة
١٧ ة	اينجو بورنكلى	خاص الخاص للثعالبى	١ صوم ٣٠ ة
٤ ة	مشهور ايشان قارماغى	كتاب الطرفى والطرفاء	٧٠ ة

